

ภาค ๑

ทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

บทที่ ๑

สาเหตุทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิด

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในบรรดานักวิชาการแล้วว่า เมื่อสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุมากขึ้นเท่าไร มาตรฐานทางศีลธรรมและบรรทัดฐานความประพฤติและความเป็นอยู่ของมนุษย์ (social norms) ก็ยิ่งจะค่อยประสัทธิภาพในการควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมเท่านั้น ความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นหลายแบบหลายอย่างโดยมีปัญหเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิด ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมากอย่างหนึ่งรวมอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าในทางวิชาการสาขาต่าง ๆ ใดมีส่วนช่วยแก้ไขและบรรเทาความร้ายแรงของปัญหาดังกล่าวลงได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยให้มนุษย์เรามีความเฉลียวฉลาดและมีจิตใจสูงพอที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างมีมนุษยธรรมซึ่งจะเห็นได้จากการที่สังคมได้เปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับปฏิกริยาที่มีต่อผู้กระทำความผิดจากความทารุณโหดร้าย เพื่อการแก้แค้นหรือผูกพยาบาทเป็นหลักมาเป็นการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับตัวเป็นคนดีและกลับเข้ามาอยู่ในสังคมของพลเมืองดีได้อย่างเต็ม ทั้งนี้เพราะต่างก็ตระหนักดีว่า การกระทำผิดเป็นโรคชนิดหนึ่งที่มีทางรักษาให้หายได้^(๑) และในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าวนี้ นักวิชาการต่างก็ทุ่มเทความรู้ความสามารถตลอดจนเวลาและกำลังทรัพย์ให้แก่การศึกษา ค้นคว้าหาสาเหตุของการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใหญ่หรือการกระทำของเด็กและเยาวชน และในขณะเดียวกันนักวิชาการต่าง ๆ ในทางสังคมศาสตร์

(๑) ประสาท หลัคดีดา, ปัญหาสังคม, (พิมพ์ครั้งที่ ๑) พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๔ หน้า ๑๑๓ และ กรมประชาสงเคราะห์, "การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่ผิดกฎหมายและที่มีปัญหาทางความประพฤติ," บันทึก หน้า ๑ (โรเนียว)

ต่างก็ร่วมมือร่วมแรงกันในการศึกษาค้นคว้า แทนที่จะต่างคนต่างทำและเชื่ออย่างฝังหัวเฉพาะ หลักวิชาของตนแต่อย่างเดียวดังเช่นที่เคยเป็นมาแต่กาลก่อน

นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน กระทำคามผิดเป็นเรื่องที่อารยะประเทศทั้งหลายให้ความสนใจกันมากและนับวันจะยิ่งมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้มีใจเป็นเพราะเหตุที่ว่ากรณีเด็กหรือเยาวชนกระทำคามผิดมีอัตราสูงขึ้นกว่าเดิม หรือลักษณะของการกระทำผิดที่นับวันจะเพิ่มความร้ายแรงยิ่งขึ้นทุกที^(๒) แต่เป็นเพราะตังกี่ กระจกก็ว่า เด็กและเยาวชนทั้งหลายเป็นผู้ที่จะเข้ารับภาระหน้าที่ในทางสังคมแทนผู้ใหญ่รุ่นปัจจุบัน ในวันข้างหน้า ฉะนั้น จึงต้องเป็นผู้ที่ดีพร้อมไปทั้งทางร่างกายและจิตใจ สำหรับประเทศไทยใน สมัยปัจจุบันนี้ ปัญหาเรื่องเด็กเกเรหรือเด็กกระทำคามผิด เป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญประการ หนึ่ง รัฐบาล องค์การ เอกชน ตลาดจนประชาชนที่มีความรู้ดีก็รับผิดชอบต่อสังคมทั้งหลายตังกี่ กระจกเป็นอย่างดีแล้วว่า ควรจะได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพิจารณาหาทางป้องกันและแก้ไข กันอย่างจริงจังก่อนที่จะมีปัญหาจะลุกลามใหญ่โตยิ่งไปกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

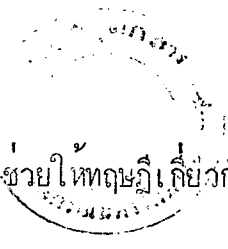
การศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นสิ่งที่ กระจกทำได้ยากมากกว่าการค้นหาลักษณะการกระทำผิด และแนวโน้มเกี่ยวกับเรื่องนี้ในอนาคต ทั้งนี้เพราะความประพฤติอันอกฉุนอกทาง (deviant behavior) เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งใน กระบวนการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (dynamic social processes) และ จะเข้าใจสาเหตุของความประพฤติเหล่านั้นได้ก็แต่โดยศึกษาความเกี่ยวพันระหว่างลักษณะความ ประพฤติเกเร สภาพความเป็นอยู่ในทางสังคมและลักษณะประจำตัวบุคคลที่กระทำคามผิด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราจะต้องศึกษาว่าองค์ประกอบทางสังคมและภาวะความเป็นอยู่ของสมาชิก ในขณะนั้นเป็นอย่างไร และจะเปลี่ยนแปลงต่อไปอย่างไรในอนาคต ศึกษาถึงการพัฒนาบุคลิก ภาพ อุนิสัย ความเชื่อถือ เหตุฉกใจต่าง ๆ ที่คอย ๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิตและความเจริญเติบโต

(๒) อ. สายสนั่น, "สถาบันแก้ไขความประพฤติ", วารสารราชทัณฑ์, ปีที่ ๗ เล่ม ๖, พระนคร : โรงพิมพ์มหาคไทย, ธันวาคม ๒๕๐๒, หน้า ๓๖ - ๔๐

ทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ซึ่งในที่สุดเราก็มักจะทราบได้ว่าทำไมเด็กจึงได้กระทำความผิด
กระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับนับถือ หรือมีพฤติกรรมหันเหไปจากขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี
และศีลธรรมอันดีงามของส่วนรวม^(๓)

ในการศึกษาประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหาเด็กเกเร
หรือเด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้น เราจะพบว่านักวิชาการในสมัยก่อนพยายามที่จะตั้งทฤษฎี
ขึ้นมาอธิบายว่าสาเหตุของการกระทำผิดอยู่ที่ปัจจัยใดอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว (single-
factor theory) เช่นบางท่านก็เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น ดินฟ้าอากาศและ
ฤดูกาลมีอิทธิพลโดยตรงเหนือความประพฤติและความเป็นอยู่ของมนุษย์ บางท่านก็เชื่อว่าความ
บกพร่องในทางร่างกายหรือจิตใจของมนุษย์เป็นสาเหตุของการกระทำความผิด บางท่านก็เชื่อ
ว่าความยากจนหรือภาวะทางเศรษฐกิจของสังคมเป็นสาเหตุ เหล่านี้เป็นต้น ครั้นเมื่อวิชาการ
ต่าง ๆ ในแขนงสังคมศาสตร์เจริญก้าวหน้ามากขึ้น และได้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยกัน
มากขึ้นเรื่อย ๆ นักวิชาการก็ได้พบความจริงว่า สาเหตุของอาชญากรรมและความประพฤติ
เกเรของเด็กและเยาวชนนั้นมีได้มีสาเหตุมาจากปัจจัยใดอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว
หรือไม่อาจจะกำหนดสาเหตุทั่ว ๆ ไปแต่เพียงประการเดียวขึ้นได้ (one universal source)
แม้กระทั่งการกระทำผิดอย่างเดียวกันหรือประเภทเดียวกันก็อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประ
การที่แตกต่างกันได้ และจำนวนของปัจจัยที่ศึกษาพบก็มักน้อยไม่เท่ากันอีกด้วย ซึ่งเป็นการยาก
ยิ่งที่จะรวบรวมความรู้ที่ได้มาจัดเข้าเป็นหมวดหมู่อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน
เพื่อที่จะตั้งเป็นเกณฑ์หรือเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดขึ้นได้เหมือนอย่างทฤษฎีทั้ง
หลายในทางวิทยาศาสตร์ ความยากลำบากดังที่กล่าวนี้ทำให้มีนักวิชาการหลายท่านลงความ
เห็นว่าไม่มีทางที่จะตั้งทฤษฎีดังกล่าวขึ้นมาได้ เพราะจะต้องมีข้อยกเว้นมากมากในแต่ละหลัก
การ อย่างไรก็ตามก็ ยังมีนักวิชาการอีกมากที่ยังมีความหวังและเชื่อว่า ความรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ

(๓) Martin H. Neumeier, Juvenile Delinquency in Modern Society,

และความพยายามอย่างไม่ทอดทิ้งจะช่วยให้ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดสำเร็จเป็นรูปเป็นร่างขึ้นได้(๔)

ผู้เขียนเห็นว่า ในการอธิบายสาเหตุทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อให้เป็นพื้นความรู้ที่จะเกี่ยวโยงกับการศึกษาค้นคว้า การวิจัย หรือการตั้งทฤษฎีของนักวิชาการรุ่นปัจจุบัน และจะขอกกล่าวแต่เพียงหลักการที่สำคัญ ๆ โดยสังเขปเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เสียคุณภาพของสาระสำคัญในวิทยานิพนธ์นี้ไป

เริ่มแรกที่เกี่ยว มีทฤษฎีต่าง ๆ ที่อธิบายสาเหตุของอาชญากรรมอยู่ ๒ - ๓ ทฤษฎีคือ Classical, Neo-Classical และทฤษฎี positive เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลมากที่สุด ทั้ง Classical และ Neo-Classical เป็นทฤษฎีที่จัดอยู่ในประเภทอาชญาวิทยา ในแง่การบริหารและในแง่กฎหมาย ทฤษฎีดังกล่าวถือว่า กฎหมายเท่านั้นที่จะตัดสินว่าอะไรเป็นอาชญากรรมหรือไม่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้นที่มีอำนาจออกกฎหมาย ศาลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่มีหน้าที่ตีความกฎหมาย (เพราะการตีความนี้มีผลคล้าย ๆ กับการออกกฎหมายนั่นเอง) กฎหมายอาญาจะต้องกำหนดโทษตามลักษณะความผิด ทั้งนี้เพื่อให้การลงโทษเป็นไปในแนวเดียวกัน หรือพูดอีกนัยหนึ่ง การลงโทษนั้นต้องให้เหมาะกับการกระทำผิดนั้น ๆ เหตุผลที่มีหลักเช่นนี้เกิดขึ้นก็เพราะเหตุว่า ถ้ากำหนดโทษการกระทำผิดใด ๆ ใดอย่างแน่ชัดและรุนแรง และพร้อมที่จะใช้ได้ทันที ก็จะทำให้ผู้ที่มีความโน้มเอียงจะกระทำผิด หรือผู้ที่ต้องการจะกระทำผิดความผิดไม่กล้ากระทำ เพราะรู้อยู่ล่วงหน้าว่าตนจะได้รับการตอบแทนอย่างสาสม เมื่อเป็นเช่นนี้อาชญากรรมก็จะลดลง

(๔) เนื่องจากยังไม่เป็นทฤษฎีที่สมบูรณ์แบบ จึงได้ใส่เครื่องหมายสัญญาประกาศไว้ชานามคำว่าทฤษฎี ซึ่งอ่านได้ดังนี้ คือ multiple-factor "theory".

ข้อหน้าสี่เกี่ยวกับทฤษฎี Classical และ Neo-Classical ซึ่งถือหลัก จิตวิทยาที่เรียกว่า Hedonistic Psychology เป็นการมองแต่เฉพาะในแง่กฎหมาย แน่เดี่ยว ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือไม่คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. ความแตกต่างในตัวผู้กระทำผิด
๒. ความแตกต่างระหว่างผู้กระทำผิดครั้งแรกกับผู้กระทำบ่อยครั้ง
๓. ความแตกต่างระหว่างผู้กระทำผิดที่ผิดปกติทางจิตกับผู้ทำผิดที่มีจิตใจเป็นปกติ
๔. ความแตกต่างระหว่างผู้กระทำผิดที่เป็นผู้เยาว์กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ยิ่งกว่านั้น พวกนักทฤษฎี Classical สนใจเพียงแต่รูปของอาชญากรรม (form of crime) เท่านั้น ไม่ได้สนใจถึงเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการเข้าใจ สาเหตุของมัน สำหรับพวก Neo-Classical ถึงแม้ว่าจะดีขึ้นกว่าตรงที่ว่า ต้องการจะให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข วิธีการในการใช้กฎหมายอาญา (ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายอาญา) เพื่อเหมาะกับภาวะ คังกล่าวข้างต้น แต่ก็ยังคงบกพร่องในแง่ของการศึกษาค้นคว้า และการอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของ อาชญากรรม

ในสมัยก่อนนักวิชาการในแขนงวิชาที่จัดเข้าอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ ให้ความสำคัญและวิธีการ ศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ (scientific methods) เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และได้นำมาใช้ในการ ศึกษาหาสาเหตุของการกระทำผิดกันอย่างแพร่หลาย ผู้เฝ้าคนสำคัญในการศึกษาแบบนี้ก็คือ Cesare Lombroso นายแพทย์ในกองทัพบอชเวเลีย ซึ่งเริ่มสนใจในลักษณะตัวบุคคลของพวกทหารใน กองทัพที่ทำความผิด และหลังจากนั้นก็หันมาศึกษาลักษณะตัวบุคคลของมูรายคนสำคัญ ๆ ของอิตาลี

(๕) สำคัญสำคัญของหลักนี้ก็คือ การกระทำผิดของบุคคลหรือการงดเว้นไม่ทำความผิดขึ้นอยู่กับผลของการซึ่งนำหน้าระหว่างโทษหรือความทุกข์ที่จะได้รับกับประโยชน์ หรือส่วนใดที่จะได้รับจากการกระทำนั้น ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ถ้าผลประโยชน์มากกว่าโทษ บุคคลก็จะทำความผิด ถ้าโทษที่จะได้รับท่วมท้น ประโยชน์หรือส่วนใด บุคคลก็จะงดเว้นหรือไม่กล้าทำความผิด (พวก Neo-Classical กำหนดชอชยกเว้นไว้สำหรับเด็กและคนวิกลจริต)

ในสมัยนั้น จนกระทั่งสามารถทั้งทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดขึ้น ซึ่งมีชื่อเรียกกันว่า ทฤษฎี Positive โดยมีสาระสำคัญอยู่ว่า ความประพฤติของมนุษย์เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ลักษณะในทางชีวภาพของมนุษย์ (biological nature of human behavior) กล่าวคือ อาชญากรมีความแตกต่างไปจากพลเมืองดีที่ทั่ว ๆ ไป (แตกต่างในสาระสำคัญ) ในด้านรูป ลักษณะร่างกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนบนของร่างกาย เช่น หน้าผากแคบลาดเข้าข้างใน ใบหูพิการ กระโหลกศีรษะไม่โตสัดส่วน ขากรรไกรล่างใหญ่ผิดปกติ กระดูกแก้มโป้มากร่างนี้ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่าการที่อาชญากรมีลักษณะดังกล่าวแล้วเป็นการกลับมามีปรากฏให้เห็นอีกครั้งหนึ่งของมนุษย์ในสมัยป่าเถื่อนซึ่งก็หมายความว่า เป็นการสืบต่อเนื่องกันในทางกรรมพันธุ์ Lombroso เรียกภาวะเช่นนี้ว่า Atavism กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คืออาชญากรในปัจจุบันมีความทารุณโหดร้ายอย่าง เกี่ยวกันกับมนุษย์สมัยป่าเถื่อน และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือนทฤษฎีของ Lombroso ก็คือ ผู้ที่เป็นอาชญากร นั้นเป็นอาชญากรมาโดยกำเนิด คือเกิดมาเป็นโดยไม่มีทางเด็ก (born criminal) อย่างไรก็ดีในสมัยต่อมา เมื่อมีผู้ศึกษาคนคว่ำเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมกันมากขึ้น Lombroso ก็ยอมรับว่า สิ่งแวดล้อมมีบทบาทสำคัญในปัญหาอาชญากรรมอยู่ด้วยเหมือนกัน

ต่อมา Raffaele Garofalo ซึ่งเป็นศิษย์คนหนึ่งของ Lombroso ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า อาชญากรนั้นคือผู้ที่มีความบกพร่องในทางจิต วมดุษฎี (psychological anomaly) กล่าวคือ มีความบกพร่องในด้านความรู้สึกเกี่ยวกับความสมเพชเวทนาคนอื่น (b) และความมีอคติสุจริต (defective in the sentiments of pity and probity) และเป็นความบกพร่องที่โคม่าโดยกรรมพันธุ์

ต่อมา Enrico Ferri ซึ่งเป็นศิษย์ของ Lombroso ด้วยเหมือนกัน

(b) Donald R. Taft, Criminology, Third Edition, New York: Macmillan Co., 1958, pp. 79 - 80.

ได้เปลี่ยนแปลงหลักการของ Lombroso ไปเป็นต้นมาก โดยให้ความสำคัญของสิ่ง
แวดล้อมมากเป็นพิเศษ Ferri กล่าวว่า อาชญากรรมเป็นผลของปัจจัยสามประการ คือ

- (ก) สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ หรือสภาพทางภูมิศาสตร์
- (ข) ปัจจัยในทางมานุษยภาพและทางจิตใจ และ
- (ค) ปัจจัยทาง ๆ ในทางสังคม ^(๗)

น่าสังเกตว่า ในสมัยก่อนนักวิชาการบางท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายแพทย์
Charles B. Goring ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผู้ต้องโทษในเรือนจำต่าง ๆ ในอังกฤษ กับ
พลเมืองที่จำนวนหนึ่ง ผลของการศึกษาได้ขมวดต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของร่างกาย
ของบุคคลทั้งสองจำพวก และได้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันในสาระสำคัญ ความแตกต่าง
กันถ้าจะมีอยู่เช่นในเรื่องความสูงและน้ำหนักก็เป็นความแตกต่างที่เล็กน้อย ^(๘) จนกระทั่งไม่
สามารถที่จะลงความเห็นได้ว่า ทฤษฎีของ Lombroso อธิบายสาเหตุของอาชญากรรม
ได้ และหลังจากนั้นเป็นต้นมา ทฤษฎีของ Lombroso ก็เสื่อมความนิยมลง เพราะ
นักวิชาการรุ่นหลังให้ความสนใจต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเสียเป็นส่วนใหญ่ เพิ่งจะมีผู้รื้อฟื้นขึ้นมา
อีกดังสงครามโลกครั้งที่สองถึงเช่น ศาสตราจารย์ Earnest A. Hooton แห่งมหาวิทยาลัย
Harvard, William H. Sheldon และสองสามีภรรยาแห่งตระกูล Glueck
สำหรับ Hooton ได้ทุ่มเทความพยายามศึกษาเปรียบเทียบอาชญากรกับ
พลเมืองที่จำนวนกว่าหนึ่งหมื่นราย และได้แสดงผลยืนยันว่าทฤษฎีของ Lombroso ว่าถูกต้อง
แต่ความผิดปกติในทางร่างกายดังกล่าวข้างต้น จะยังผลให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออยู่ภายใต้

(๗) Enrico Ferri, Criminal Sociology, Brown & Company, p. 209.

(๘) Charles, B. Goring, The English Convict, London: H.M. Stationery
Office Darling and Son, Ltd., 1913.

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี (๘)

อย่างไรก็ดี ผลงานของ Hooton ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะมีความบกพร่องอย่างสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของพลเมืองที่นำมาเปรียบเทียบกับพวก อาชญากร

สำหรับ Sheldon (๑๐) ซึ่งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างของ ร่างกาย. (physical structure) กับความประพฤติของบุคคล ได้ตั้งทฤษฎีไว้ว่า "Behavior is the function of physical structure" ซึ่งหมายความว่า ลักษณะโครงสร้างของร่างกายแต่ละแบบก่อให้เกิดภาวะทางอารมณ์และความประพฤติแตกต่างกัน Sheldon ได้แบ่งลักษณะโครงสร้างของร่างกายออกเป็น ๓ แบบ คือ

- (ก) อ้วนกลม (endomorphie)
- (ข) ดำสันทัดแข็งแรงกระดูกใหญ่ (mesomorphie) และ
- (ค) สูงโปร่ง ปราคเปรียว (ectomorphie)

แบบแรกมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย มักเป็นคนใจน้อย แต่ชอบคบค้าสมาคม (viscerotonia) ประเภทที่สองชอบใช้กำลังและชอบวางตัวเป็นผู้นำอำนาจ (somatotonia) ประเภทสุดท้ายชอบเก็บตัวชอบอยู่อย่างสันโดษและจริงจังกับชีวิต (cerebrotonia)

ทฤษฎีนี้มีผู้คัดค้านเป็นอันมากว่า จำนวนบุคคลที่อยู่ในข่ายของการศึกษามีน้อยเกินไป วิธีการคัดเลือกแยกประเภทบุคคลก็หามาตรฐานไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะมีการเหลื่อมล้ำ หรือซ้อนกัน อยู่ในแบบของร่างกายที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับสองสามีภรรยาตระกูล Glueck ได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็กเกเร จำนวน ๕๐๐ คน กับเด็กดีจำนวนเท่ากัน และแสดงผลให้ทราบว่าเด็กเกเรส่วนใหญ่จัดอยู่ใน

(๘) Earnest A. Hooton, Crime and the Man and the American Criminal, Cambridge: Harvard University Press, 1939.

(๑๐) William H. Sheldon, Varieties of Delinquent Youth, New York: Harper & Brothers, 1949.

ประเภท mesomorphic และพวกเด็กที่ไม่เกรงจำนวนมากจัดอยู่ในประเภท ectomor-
 phic นอกจากนั้นสองสามีภรรยาคุณ ก็เคยอมรับทัศนะของ Sheldon เรื่องการถ่ายทอดทาง
 กรรมพันธุ์เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ผลงานดังกล่าวนี้ ไม่ได้รับความนิยม
 เพราะมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น การนิยามศัพท์ คำว่า delinquency ไม่ตรงกับ
 ข้อเท็จจริงในทางกฎหมาย การแบ่งแยกเด็กเกรงอยู่ในแบบโครงสร้างของร่างกายไม่
 แน่นนอนขึ้นอยู่กับความเห็นส่วนตัวเป็นใหญ่ และเด็กที่นำมาเปรียบเทียบก็ไม่แน่ว่าจะไม่เคย
 กระทำผิดมาก่อน

ต่อมานักวิชาการในแขนงวิทยาศาสตร์หลายแขนง เป็นนักชีววิทยา นักจิตวิทยา
 นักพันธุกรรมวิทยา (genetist) และจิตแพทย์ ได้มีส่วนช่วยพัฒนาความรู้และการศึกษา
 ค้นคว้าเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิด อันเนื่องมาจากลักษณะร่องรอยทาง ๗ ของตัว
 บุคคล (traits) กันอย่างแพร่หลาย และอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ
 ทางฝ่ายนักสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสังคมวิทยาก็ได้พัฒนาความรู้และวิธีการศึกษา
 ค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และในที่สุดก็ได้รวมแรงร่วมใจกันสร้างทฤษฎีสมัยใหม่
 ที่สามารถอธิบายสาเหตุของการกระทำผิดได้อย่างน่าเลื่อมใสดังที่โลกดาวไ้แล้วข้างบน ซึ่งพอ
 จะสรุปเป็นหัวข้อ ๆ ใดดังต่อไปนี้

ก. ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ถือลักษณะ

ของบุคคลเป็นสาเหตุ

ทฤษฎีนี้ถือเอาลักษณะร่องรอยในตัวบุคคล (personality traits) หรือองค์
 ประกอบในตัวบุคคล (individual make-up) ที่บกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ประกอบเป็นสาเหตุสำคัญ
 ของอาชญากรรม ตามทัศนะของนักวิชาการเหล่านี้ ลักษณะร่องรอยในตัวบุคคลที่บกพร่อง
 อาจแบ่งออกได้เป็นประเภทที่สำคัญ ๆ สามประเภท กล่าวคือ

- ๑. ความบกพร่องทางชีวภาพ (biological defectiveness) และ

แบบหรือสภาพทางร่างกาย (physical type).

๒. ความบกพร่องทางจิต (mental deficiencies)

๓. ความวิกลจริต (mental disorders)

๑. ความบกพร่องทางชีวภาพและแบบทางร่างกาย

นักวิชาการพวกที่สนใจศึกษาค้นคว้าในทางชีวภาพและแบบทางร่างกาย เพื่อนำมาอธิบายสาเหตุของอาชญากรรมไคลงความเห็นว่า อาชญากรกับคนดีนั้นมีความแตกต่างในทางชีวภาพและแบบทางร่างกายอย่างเห็นได้ชัด ดังเช่นแตกต่างกันในลักษณะรูปร่างหน้าตา (physical structures) ซึ่งจะ เป็น เครื่องชี้ให้เห็นถึงลักษณะความประพฤติ นักวิชาการที่ชื่อเสียงที่โคคนควาและสนับสนุนทฤษฎีนี้ก็คือ Cesare Lombroso, Charles B. Goring, Earnest A. Hooton, William H. Sheldon และสองสามตระกูล Glueck เป็นต้น ส่วนสาระสำคัญของทฤษฎีและข้อคิดของนักวิชาการเหล่านี้ไค่กล่าวไว้แล้วในตอนต้นของวิทยานิพนธ์นี้

อย่างไรก็ตาม Edwin H. Sutherland คิดค่านวาทฤษฎีและข้อสรุปของ Sheldon นั้น ไม่มีเหตุผลแน่นอน ทั้งนี้เพราะกรณีที่น่ามาศึกษามีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ วิธีการค้นควาและการพิจารณากรณีนั้น ๆ ไม่นแน่นอน และไม่คี่ถึงขนาดที่จะยอมรับได้ การแบ่งประเภทกรณีเหล่านี้ทำไปโดยคักคี่สนใจหรือกำหนดเอาตามใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคี่ของลักษณะทางร่างกาย (somatotypal) และลักษณะทางจิตใจ (psychiatric) ไม่นคี่ยอมรับความหมายเท่าใดนัก และที่ Sutherland คิดค่านอย่างรุนแรงก็คี่คือ มูฐานของทฤษฎีที่ Sheldon ไค่คี่ตั้งขึ้น (theoretical frame of reference) และวิธีการแปลความหมายของทฤษฎีนั้นเอง. (interpretation excursion) ซึ่งไม่นอาจยอมรับได้ว่าถูกต้องแท้จริง

ส่วนสองสามตระกูล Glueck ก็เช่นเดียวกัน ไค่คี่พบว่ามีความสัมพันธ์ไค่ชัดคี่กันระหว่างลักษณะทางร่างกายและการกระทำผิด ซึ่งหมายความว่าลักษณะทางร่างกายที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาตอบโต้ต่าง ๆ กัน คี่คี่คี่หรือความภคคี่ของสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม จากการค้นคว้าทดลอง ก็ยังไม่ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจที่จะพิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า แบบหรือลักษณะหรือสภาพทางร่างกายเป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิด ตามหลักทางการแพทย์กล่าวว่า ถ้าต่อมไทรอยด์ (thyroid) เสื่อมหรือต่อมฮอร์โมนทำงานไม่เต็มที่ หรือผิดปกติ อาจมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ แต่หลักฐานทางการแพทย์ไม่ได้ยืนยันว่า จะพบความเสื่อมหรือความแปรปรวนในต่อมไม่มีที่ต่อต่าง ๆ (endocrine หรือปฏิกิริยาทางเคมีในร่างกาย (metabolic) ในหมู่อาชญากรมากกว่าในหมู่คนธรรมดา หรืออีกนัยหนึ่งไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าความแปรปรวนใน endocrine และ metabolic เป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิด

เท่าที่กล่าวมา อาจสรุปได้ว่าลักษณะทางร่างกายนั้นย่อมได้มาจากกรรมพันธุ์และบุคคลบางคนก็มีข้อบกพร่องทางร่างกายมาตั้งแต่เยาว์วัย โดยตนเองเดียวกับมนุษย์ทุกคนย่อมได้รับลักษณะและความโน้มเอียงบางอย่างภายหลังจากเกิด ฉะนั้นจึงไม่น่าจะเป็นปัญหาว่ากรรมพันธุ์หรือสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของการกระทำผิดอย่างไรก็ตามแต่เพียงอย่างเดียว เพราะทั้งสองอย่างต่างก็มีอิทธิพลต่อความประพฤติของบุคคลด้วยกันทั้งนั้น ฉะนั้นการที่จะกล่าวว่า การกระทำผิดของเด็กนั้นเป็นผลโดยตรงจากกรรมพันธุ์แต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่ถูกต้อง เพราะผลจากกรรมพันธุ์ที่มีต่อความประพฤติยังเป็นสิ่งที่ค้นพบได้ยาก เด็กไม่ได้เกิดมาเป็นอาชญากรโดยธรรมชาติ ลักษณะรูปร่างก็ดี ลักษณะปัญญาก็ดี ลักษณะอารมณ์ก็ดี และลักษณะอื่น ๆ ก็ดี หากได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กเป็นอาชญากรไปได้ เว้นไว้แต่ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่สมบูรณ์หรือเสื่อมหรือแปรปรวน หรือพิการถึงขนาดที่บุคคลไม่อาจจะมีความสัมพันธ์กับสังคม หรือสิ่งแวดล้อม และไม่อาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นได้ เฉพาะในเหตุนี้เท่านั้นเองที่อาจเป็นมูลเหตุให้คนทำผิด

ตามปกติกรรมพันธุ์ (heredity) จะมีส่วนต่อความประพฤติอย่างเห็นได้

ซึ่ก้คือเมื่อบุคคลที่มีกรรมพันธุ์ เช่นนั้นตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและความกดดันของสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัย
 ท่อการพิมนาบุคคลิกภาพของบุคคล (adverse environmental influences)
 กรรมพันธุ์จะเป็นเครื่องกำหนดความสามารถของบุคคลที่จะทำหรือไม่อาจทำอะไรสิ่งหนึ่งได้
 (แต่สิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคลนั้น ถ้าจะพูดอีกนัยหนึ่งแล้ว กรรมพันธุ์
 เป็นข้อจำกัดความสามารถของบุคคล) และสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลเฉพาะแต่เพียงในความสามารถ
 ที่ถูกจำกัดแล้วโดยกรรมพันธุ์เท่านั้น ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ความประพฤติของ
 บุคคลเป็น เรืองของทั้งสาเหตุทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมประกอบกัน นั่นคือ กรรมพันธุ์กับ
 ลักษณะสิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ทางก็มีอิทธิพลต่อการบวนการแห่งความประพฤติ (the
 process of behavior).^(๑๑)

ทฤษฎีโลกที่นำถึงลักษณะ รูปร่าง หรือ ลักษณะทางจิตใจของบุคคล
 (physical or psychological traits) โดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็น
 ทฤษฎีที่ไม่สมบูรณ์และถูกต้องเต็มที่ เพราะพูดแต่เพียงด้านเดียว

๒. ความบกพร่องทางจิต (mental deficiencies)

มีผู้หลายท่านได้ตั้งทฤษฎีที่อธิบายว่า ผู้กระทำผิดนั้น เป็นผู้ที่มีบกพร่องทางจิต
 Richard L. Bugdale และ H.H. Goddard เป็นบุคคลในกลุ่มพวกแรก ๆ ที่
 ได้เข้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างความบกพร่องทางจิตกับการกระทำผิดของบุคคล แต่วิธีการและผล
 การค้นคว้าของเขายังเป็นปัญหาอยู่มาก นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง ชื่อ Alfred Pinet
 เป็นบุคคลคนแรกที่ใช้วิธีการทดสอบความเฉลียวฉลาดและเขาวิน (intelligence testing)
 ในการศึกษาความเสื่อมถอยทางจิต (mental retardation) ของนักเรียนตามโรงเรียน
 ในกรุงปารีส ต่อมา Theodore Simon ได้มาร่วมงานด้วยจนสามารถจัดตั้งเกณฑ์ใน

(๑๑) Neumayer, Op.cit., p. 85.

การทดสอบสติปัญญาได้เป็นผลงานติดตามมาอีก ซึ่งรู้จักกันว่า Simon Scale of Intelligence
ระยะต่อมาได้มีผู้คิดค้นวิธีการทดสอบเชาว์ปัญญา วิธีอื่น ๆ อีกหลายวิธี และวิธีนี้ในกลาง
สงครามโลกครั้งที่ ๑ มีการเปรียบเทียบระดับเชาว์ปัญญา ระหว่างทหารกับพลเรือน

การทดสอบเชาว์ปัญญาใช้กันอย่างแพร่หลายในการศึกษาอาชญากรรมและชนชั้นกระทำผิด
Sutherland ได้วิเคราะห์ผลการศึกษา ๓๕๐ ราย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทดสอบทางจิต (mental tests) ของผู้กระทำผิดกฎหมายประมาณ ๑๗๕,๐๐๐ คน (๑๒)
ปรากฏผลดังนี้

ในปี ๑๙๑๐-๑๙๑๔ นั้น ผลจากการศึกษาค้นพบว่าในบรรดาผู้กระทำผิดนั้น อัตรา
ส่วนผู้ที่ถือว่าเป็นบุคคลปัญญาอ่อน หรือผู้บกพร่องทางจิต (feeble-minded) มีถึง
ประมาณร้อยละ ๕๐ ของจำนวนทั้งหมด

แต่ในปี ๑๙๒๕-๑๙๒๘ นั้น อัตราส่วนผู้ที่บกพร่องทางจิตในบรรดาผู้กระทำผิด
ลดลง ก็มีเพียงร้อยละ ๒๐ ของผู้กระทำผิดทั้งหมด

Sutherland อธิบายว่า การที่อัตราส่วนผู้ที่บกพร่องทางจิตลดลงนั้น เป็น
ผลจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการทดสอบความสมบูรณ์ทางจิตนั่นเอง

Sutherland ย้ำว่า เมื่อสามารถปรับปรุงวิธีการทดสอบให้ดีขึ้น จะทำให้
พบว่าจำนวนผู้ที่บกพร่องทางจิต (ในหมู่อาชญากรผู้ของไทย) ลดลงมาก ในตอนนั้นพอที่จะอธิบาย
ได้ว่าในตอนแรก ๆ ที่พบว่า ผู้บกพร่องทางจิตมากในหมู่ผู้กระทำผิดนั้น เป็นเพราะวิธีการทดสอบ
ไม่มีประสิทธิภาพพอ ผลก็คือ ไปรวมเอาผู้ที่ไม่ผิดปกติทางจิตมาอยู่ในประเภทผู้ผิดปกติ

(๑๒) Edwin H. Sutherland, Principle of Criminology, New York: J.B. Lippincott Co., 1947, pp. 103-105.

ทางจิต นับเป็นผลที่คาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมาก (๑๓)

ฉะนั้น เมื่อได้ปรับปรุงวิธีการทดสอบ เขาว่าปัญญาและวิเคราะห์ผลการศึกษา
อย่างละเอียดแล้ว ปรากฏว่า คนพบอัตราส่วนรวมผู้บกพร่องทางจิตในจำนวนผู้กระทำผิดน้อย
ลงทุกขณะ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทฤษฎีที่อ้างว่า ความบกพร่องทางจิตทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเป็น
อาชญากร จึงไม่เป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญเท่าใดนักในปัจจุบัน

แม้ว่าการทดสอบทาง เขาว่าปัญญานั้นจะ ใช้น้อยอย่างแพร่หลายในโอกาสวิเคราะห์
อื่น ๆ แต่ในปัจจุบันถือกันว่าการเปรียบเทียบระดับ เขาว่าปัญญาระหว่างอาชญากรกับคนธรรมดา
นี้มีความสำคัญน้อยมาก ไม่เหมือนกับสมัยก่อน ซึ่งมีความสำคัญมาก

ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาจะสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ทางจิตระหว่างผู้กระทำผิด
กับคนธรรมดาไม่ค่อยมีความสำคัญ ทั้งนี้ เพราะในหมู่บุคคลสองพวกนี้มีความสมบูรณ์ทางจิต
ไม่ค่อยแตกต่างกันเท่าใดนัก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งความแตกต่างกันในแง่นี้มีน้อยเกินไปที่จะ
ตั้งเป็นสมมุติฐานได้

อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่อ้างที่ว่า ผู้กระทำผิดเป็นจำนวนไม่น้อยเป็นผู้บกพร่อง
ทางจิต ยังเป็นปัญหาอยู่ว่าจะถูกตองหรือไม่นั้น เราจะตัดสินว่าปัจจัยเกี่ยวกับสติปัญญาและปัจจัย
เกี่ยวกับความบกพร่องทางจิต (mentally deficient) ไม่มีความสำคัญนั้นไม่ได้ เพราะ
ปัจจัยดังกล่าวนี้อาจมีความสำคัญต่อกรณีบางกรณีได้ เช่นที่เคยได้ศึกษาพบกันโดยวิธีการศึกษาที่
เรียกว่า individual case study ซึ่งหมายถึงการศึกษาเฉพาะราย ๆ ไป

๓. ความวิตถจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์ (mental and emotional disorders)

ทฤษฎีนี้ถือว่า ความวิตถจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์รวมทั้งความบกพร่อง
ทางบุคลิกภาพ (personality maladjustment) เป็นปัจจัยสำคัญในการ
กระทำผิด

(๑๓) Ibid., หน้า ๑๐๓ - ๑๐๕

ไคมีนักวิชาการหลายท่านถือว่า ความแปรปรวนทางจิตและทางอารมณ์ที่ยังไม่ถึง
ขั้นวิกลจริตหรือโรคประสาท เป็นรากฐานของพฤติกรรมอาชญาวิทยา (๑๔) ทั้งนี้ข้อที่ข้อเท็จจริงนี้
ก็มีมากมายด้วยกัน ไคมีการกำหนดศัพท์คำหนึ่งร่วมกันทั่วไปว่า 'Psychopathy' หรือ
จิตพยาธิ ซึ่งหมายถึงความแปรปรวนทางจิตที่ยังไม่ถึงขั้นวิกลจริต ความแปรปรวนทางจิต
ดังกล่าวหมายรวมถึง

005918

- ก. ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ในรูปต่าง ๆ
- ข. ความประพฤติกี่ผิดปกติอย่างมากมาย
- ค. การทดสอบความรู้สึกทางสังคมและการขาดความมั่นใจในตัวเอง

บรรดาจิตแพทย์ผู้มีชื่อเสียงในปัจจุบันได้ให้แนวความคิดขั้นมูลฐาน และวิธีการ
ต่าง ๆ รวมทั้งการนำสิ่งเหล่านี้ประยุกต์เข้ากับบุคคลที่มีความแปรปรวนทางบุคลิกภาพรวมทั้ง
รายอื่น ๆ ที่มีความประพฤตินอกศูนย์กลาง (deviant behavior)

บุคคลที่ถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพลในหมู่นักจิตคือ Sigmund Freud, Alfred Adler,
Carl Jung และ Otto Rank ทฤษฎีดังกล่าวนี้ได้อธิบายว่า ความขัดแย้งทางจิต
(mental conflict) นั้น เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ใน
บุคลิกภาพของบุคคล. องค์ประกอบบุคลิกภาพบางอย่างถูกกักไว้จนกระทั่งเจ้าตัวไม่รู้สึก แต่
บุคลิกภาพส่วนที่ถูกกักนั้นเมื่ออยู่และพยายามหลีกเลี่ยงการถูกกักโดยการแสดงออกมาทางอ้อม ซึ่งจะ
เป็นผลให้เกิดความประพฤติออกนอกศูนย์กลาง

นักจิตแพทย์และนักจิตวิทยาต่างก็กล่าวกันว่า สาเหตุของการกระทำผิดที่สำคัญได้
แก่ความขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกักเอาไว้ และมุดเหตุชักจูงใจอื่น ๆ ฉะนั้น การ
กระทำผิดจึง เป็นสัญญาณอย่างหนึ่งซึ่งแสดงถึงการชก เขยทคแทนหรือทางอ้อม

(๑๔) Sheldon Glueck, The Problem of Delinquency, Boston:
Houghton Mifflin, 1959, Chapters. 3,4,9 ; Sophia M. Robinson, Juvenil
Delinquency: Its Nature and Control, New York: Henry Holt and Co.,
1960, Chapter 6.

William Healy และ Augusta F. Boonmer ใ้ร่วมกันศึกษาสาเหตุ

อาชญากรรมไ้พบว่ามีสาเหตุของอาชญากรรมนั้น นอกจากปัญหาครอบครัวแล้ว ก้ำดังกระตุ้นในทางชีวภาพและความปรารถนา (urges and wishes) เมื่อถูกชักชวนโดยความรู้สึกที่ว่าคนไม่อาจมีความสัมพันธ์กับคนอื่นไ้ได้อย่างเต็มที่ หรือความรู้สึกที่เป็นปรกอบ ก็อาจแสดงออกมาในรูปอื่นเพื่อที่จะสนองความพอใจของตนเอง ลักษณะเช่นนี้ถือเป็นสาเหตุของอาชญากรรม เพราะการแสวงหาความพอใจเพื่อบำบัดความต้องการนั้น มักจะไปรับเอาความคิดที่ผิด และความประพฤติผิดต่าง ๆ ความปรารถนาของผู้นั้น ไ้แก่ความต้องการให้ตัวเองเด่น (desire for ego) และความรักเอาใจใส่จากคนอื่น (desire for affectional satisfactions) ฉะนั้น เด็กที่กระทำผิดก็มักจะได้แก่เด็กที่ไม่ได้รับความสุขเนื่องจากความปรารถนาคั่งค้างถูกชักชวน เมื่อถูกชักชวน หรือถูกกดดัน เด็กก็หาทางออกในทางต่าง ๆ เช่น รับเอาความประพฤติชั่ว หรือรวมกลุ่มกับพวกเด็กเถร เพื่อเป็นการชดเชยที่ไ้เสียในทางจิตใจเท่าเทียมกัน เด็กแต่ละคนที่ทำคั้งนี้ นอกจากจะหาความพอใจให้กับตัวเองแล้ว ก็ยังต้องการหนีความกดดันหรือความไม่สบายใจ (frustration) หรือมีฉนั้น ก็ต้องการจะแก้แค้นโดยการกระทำผิด คั้งนั้น ในขั้นนี้อาจพูดอย่างสั้น ๆ ไ้ว่า มุขเหตุจูงใจที่ซ่อนอยู่ภายใน (hidden motivations) ก็คือ ความต้องการที่จะสร้างความพอใจทดแทนสิ่งที่ตนไม่อาจจะมีไ้ หรือถูกชักชวนก็คั้งล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดคั้งนั้น

จากการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับพวกหัวขโมย (inveterate thief) ปรากฏว่าเป็นพวกที่ไ้ได้รับความทรมาณหรือความกดดันทางจิตใจ และถือเอาการขโมยเป็นทางออกเพื่อที่จะแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเป็นคนกล้า ไม่ท้อพั้งพ้ออาศัยคนอื่น และเป็นคนเก่ง ฉะนั้น การขโมยจึงเป็นสิ่งชดเชยทดแทนสำหรับสิ่งที่เขาไม่อาจมีไ้ในชีวิต

ไ้มีผู้นั้วิจารณ์วิธีการทางจิตแพทย์และจิตวิทยาว่า ยังหะหลวมอยู่มาก (๑๕) เพราะ

ก. ถ้ามองกันนในสายตาคณพวคนั้แล้ว จะถือว่าการกระทำผิดเป็นเชื้อโรค

(๑๕) Harry Elmer Barnes and Negley K. Teeters, New Harizons in Criminology, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1959, Chapter 7; Robert G. Caldwell, Criminology, New York: the Roland Press Co., 1959, pp. 171-172.

ชนิดหนึ่ง และต้องได้รับการบำบัดทางแพทย์ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างที่เกินขอบเขตมากเกินไป

ข. วิธีการวิเคราะห์ในทางจิตแพทย์ก็ สมมุติฐานในทางจิตแพทย์ก็ ยังไม่ได้รับการยืนยันโดยทั่ว ๆ ไป พอที่จะเชื่อถือไคว่ ถูกต้องแน่นอนและไว้วางใจได้ แม้แต่ ในบรรดาพวกจิตแพทย์ด้วยกันก็ยังมีความเห็นไม่ลงรอยกันอยู่มาก

ค. การจัดแบ่งประเภทความแปรปรวนทางจิตก็ยังมีปัญหา คือสำหรับผู้ที่แปร ปรวนทางจิตอย่างรุนแรง ใดจัดแบ่งเข้าอยู่ในประเภท psychoses หรือ psychoneu- roses แต่สำหรับพวกที่มีความแปรปรวนทางบุคลิกภาพบ้างเล็กน้อย หรือพวกที่มีภาวะ จิตใจผิดปกติ (psychopathy) กลับไม่อยู่ในประเภทดังกล่าวข้างต้น และในปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่มีความนิยามศัพท์ที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

บรรดานักทฤษฎีที่เป็นพวกจิตแพทย์และนักจิตวิทยา ซึ่งย้าถึงลักษณะของบุคลิกภาพ ของบุคคล ซึ่งรวมถึงองค์ประกอบทางร่างกาย ภาวะทางจิตใจ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทางครอบครัวในเยาว์วัยว่า เป็นสาเหตุของอาชญากรรมนั้น มีแนวความคิดแตกต่างกับแนว ความคิดของนักสังคมวิทยา ซึ่งย้าถึงความสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) อิทธิพลสังคมนิยม (sociological influences) และอิทธิพลของกลุ่ม (group factors) อย่างไรก็ตาม ข้อบกพร่องของทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางจิตใจ และบุคลิกภาพของบุคคลเหล่านี้ยังตรงที่ว่าไม่ได้อธิบายถึงสภาพแวดล้อมซึ่งเกี่ยวข้องกับกันอย่าง ใกล้ชิดกับการกระทำผิด

ข. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ตามทัศนะของนักจิตวิเคราะห์ (psycho-analyst) ปัญหาเด็กเกเรมัก จะเกิดขึ้นจากภาวะความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์สำหรับสมาชิกในครอบครัวไม่ราบรื่น หรือมี บางสิ่งบางอย่างผิดปกติ เช่น เพราะรู้สึกว่าคุณเองมีหรือได้รับในสิ่งที่ต้องการไม่พอ หรือ รู้สึกตนเองว่าไม่มีความสามารถพอ (inadequacy in themselves) หรือเพราะรู้สึกตนเอง ว่าไม่อาจจะสร้างความผูกพัน หรือสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างราบรื่น ก็ทำให้เกิดความท้อแท้

ผิดปกติ และกระทบกระเทือนในทางอารมณ์ (emotionally disturbed) จึงทำให้ กลายเป็นเด็กเกเรไปในที่สุด

ตามธรรมชาติแล้ว ไม่มีเด็กคนใดเป็นเด็กเกเร หรือประพฤติชั่วโดยสันดานตั้งแต่ เกิด เด็กอาจเกิดมาพิการ หรือผิดปกติทางจิต แต่ไม่อาจเกิดมาเป็นเด็กเกเรโดยกำเนิด การที่เด็กคนไหนจะเป็นเด็กเกเร ก็ต่อเมื่อเด็กนั้นเติบโตขึ้นแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อ เด็กที่เกิดมาเป็นพวกที่ไม่มีอะไรครบทุกอย่างเหมือนคนอื่น (handicapped children) เช่น อวัยวะไม่สมบูรณ์และสติปัญญาหยาบเป็นต้น ถ้าบรรดาผู้ใหญ่ เช่น ผู้ปกครองปล่อยให้ เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นในสถานการณ์ที่บีบคั้นทางจิตใจอย่างหนัก จนเจ้าตัวมีความรู้สึกในเรื่อง ปมค้อยอย่างรุนแรง หรือเจตนาให้เด็กเหล่านี้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถจะต่อสู้ แข่งขันกับคนอื่นได้ตามลำพัง ผลที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กคนนั้นจะกลายเป็นเด็กเกเร เพราะ ตนเองรู้สึกถูกทอดทิ้งหมดหวังไม่มีใครเอาใจใส่ (๑๖)

ตามปกติเด็กต้องพึ่งพาอาศัยผู้ใหญ่ ขณะที่เด็กเริ่มเจริญเติบโตขึ้น ผู้ใหญ่จะต้อง สนองความต้องการของเด็กในด้านความต้องการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และทางสังคม ถ้าไม่สามารถให้ได้หรือทำให้เด็กรู้สึกว่าตนถูกทอดทิ้ง หรือได้รับความรังเกียจเสียใจจนหนักจาก บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ครูอาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเด็กไม่ได้รับในสิ่ง ที่ต้องการนี้แล้ว เท่ากับว่า เด็กได้รับในสิ่งที่ควรต้องการไม่พอ หรือรู้สึกว่าตนไม่มีความ สามารถพอที่จะสร้างความผูกพันกับสิ่งแวดล้อมได้เพียงพอ ในที่สุดก็เกิดความท้อแท้ และ หรือ กระทบกระเทือนทางอารมณ์จนกลายเป็นเด็กเกเรไป

สำหรับนักสังคมวิทยาได้เน้นหนักถึงสภาพที่เรียกว่า "บ้านแตก" (broken home) ว่าเป็นสาเหตุอันสำคัญอย่างหนึ่งของปัญหาเด็กเกเรสำหรับเรื่องบ้านแตกนี้แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

(๑๖) Lowell Juilliard Carr, Delinquency Control, New York: Harper and Brothers, 1941, pp. 69-73.

(ก) บิคาหรือมารคาตาย หรือตายทั้งคู่ (physically broken home)

และ

(ข) บิคามารคายังมีชีวิตอยู่ แต่ทะเลาะเบาะแว้งกันหรือมีความเห็นไม่ลงรอยกัน เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนและระเบียบวินัยภายในครอบครัว โดยเหตุที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เชื้อชาติหรือศาสนาหรือทั้งสองอย่าง (psychologically broken home) นอกจากนี้ นักสังคมวิทยาบางคนยังถือว่า การที่พี่น้องได้รับความรักใคร่ใยดีจากบิคามารคาไม่เท่ากันจนทำให้เกิดความอิจฉาริษยากันจักเข้าอยู่ในลักษณะของ "บ้านแตก" ด้วย

นำสังเกตว่า สาเหตุของเด็กเกเรอันเนื่องมาจากสถาบันครอบครัวยังมีอีกหลายประการด้วยกัน เช่น

(ก) มีตัวอย่างการกระทำผิดหรือความชั่วช้าในทางศีลธรรมให้เด็กได้เรียนรู้ภายในครอบครัว เช่น บิคาหรือมารคากระทำผิดความผิดให้เด็กเห็น หรือพี่น้องคนใดคนหนึ่งเป็นเด็กเกเร

(ข) เด็กถูกบังคับให้กระทำผิดความผิดเพื่อมีรายได้มาช่วยเหลือเงินเจ้าครอบครัว

(ค) ระเบียบวินัยภายในครอบครัวไม่สม่ำเสมอคงเส้นคงวา

(ง) บิคาหรือมารคาหรือทั้งคู่ไม่อยู่ในฐานะหรือไม่สามารถที่จะควบคุมดูแลบุตรได้ เนื่องจากมีสิ่งกีดขวางในทางชีวภาพ เช่น ทาบอด หูหนวก ประสาทสัมผัสพิการ เบื้องนอน หรือมีโรคภัยไข้เจ็บบางอย่างที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง

(จ) บิคาหรือมารคามัวแต่ยุ่งอยู่กับการประกอบอาชีพจนไม่มีเวลาให้ความเอาใจใส่แก่บุตรได้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป และ

(ฉ) จงใจเพิกเฉยหรือละเลยในการอบรมเลี้ยงดูคอยเหตุผลทางส่วนตัวอย่างอื่น

ค. ทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มสังคมและปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม (theories stressing group and socio-cultural factors)

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา การพัฒนาความรู้ในทางสังคมศาสตร์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาสังคมวิทยาได้ดำเนินก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนเกือบจะถึงขั้นที่เป็นวิทยาศาสตร์ได้แล้ว นักสังคมวิทยาได้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการศึกษาสาเหตุของอาชญากรรม และโคเฟงเต็งถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ได้ย้าถึงปัจจัยอันเป็นสาเหตุของการกระทำผิดความผิดหลายอย่างหลายประการ และโคเฟงเต็งทฤษฎีที่เรียกว่า "ทฤษฎีหลายปัจจัย" ขึ้น (multiple-factors "theory") แต่เดิมนักสังคมศาสตร์เชื่อกันว่าสาเหตุของ crime มีแต่เพียงอย่างเดียว เช่นบางคนเชื่อว่าความจนเป็นสาเหตุ บางคนเชื่อว่าความแตกแยกภายในครอบครัวเป็นสาเหตุหรือการศึกษาต่ำ หรือไร้อารมณ์ศึกษาเป็นสาเหตุเหล่านี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามนักสังคมวิทยาบางคนได้พยายามคิดค้นทฤษฎีที่มีขอบเขตแคบลง และได้ให้ความหมายแน่ชัดกว่าเดิม ทฤษฎีเหล่านี้จะได้ออกกล่าวเป็นประเภท ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ทฤษฎีที่ว่าด้วยการประพฤติผิดที่ได้อาจมาจากการเรียนรู้ (learned delinquency behavior)

นักสังคมวิทยาและนักการศึกษาอ้างว่า การกระทำผิดนั้นเป็นสิ่งที่ได้อาจมาจากการเรียนรู้ โดยอธิบายว่า การกระทำผิดก็คือ ความประพฤติที่ออกนอกศูนย์กลาง (deviant behavior) ก็คือ เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้ และได้รับมาจากการบวนการในชีวิตที่บุคคลมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม (the process of group life) ^(๑๗)

Edwin H. Sutherland

ได้เขียนทฤษฎีที่ว่าด้วยการเรียนรู้โดย

ในชื่อทฤษฎีว่า "Theory of Differential Association" ^(๑๘) ทามทฤษฎีนี้

อัตราส่วนการกระทำผิดมากน้อยเพียงใดนั้นเป็นผลจากลักษณะการคบหาสมาคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม (group contacts) และกระบวนการศึกษาที่บุคคลเรียนรู้จากกลุ่ม ฉะนั้น

(๑๗) Neumeyer, Op.cit., p. 90

(๑๘) Danial Glaser, Criminality Theories and Behavioral Images, The American Journal of Sociology 61 (March 1956) pp. 433-444.

ทฤษฎีนี้จึงเกี่ยวข้องกับลักษณะบุคคลและสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ ทฤษฎีดังกล่าวของ Sutherland ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๔ ประการด้วยกัน คือ (๑๔)

๑. พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม (criminal behavior) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้
๒. การเรียนรู้ได้จากการเกี่ยวข้องติดต่อกับบุคคลอื่น (ในกระบวนการติดต่อกันมาจนทั้งหลาย)
๓. ส่วนสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมนี้เกิดจากการติดต่อกันกับภายในกลุ่มที่มีความสนิทสนมและเป็นกันเอง
๔. ในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมนั้นจะประกอบด้วยการเรียนรู้
 - ก. เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งบางอย่างก็ยุ่งยาก บางอย่างก็ง่าย
 - ข. ทิศทางเฉพาะที่มุ่งเหตุจูงใจ (motive) พลังผลักดันภายใน (drives) การรู้จักใช้เหตุผล (rationalizations) และทัศนคติ (attitudes) ที่จะก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมขึ้น
 ๕. ทิศทางเฉพาะของเหตุจูงใจและพลังผลักดันภายในจะนำไปสู่พฤติกรรมแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ว่า คนอื่นที่อยู่ล้อมรอบตัวเราได้แปลความหมายของตัวบทกฎหมายไปอย่างไร ถ้าเป็นไปในทางที่เห็นว่าไม่ควรเคารพและปฏิบัติตาม พฤติกรรมของเราก็จะบังเกิดขึ้นในรูปของอาชญากรรม
 ๖. การที่บุคคลตกตายเป็นผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร ก็เพราะการเรียนรู้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นสิ่งที่ควรละเมิดหว่านการเรียนรู้ว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ควรเคารพและปฏิบัติตาม

๗. การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์กับคนใดหรือคนใด ความแตกต่างกันดังกล่าวขึ้นอยู่กับความถี่ของการเรียนรู้ (frequency) ระยะเวลาของการเรียนรู้ (duration) ลำดับก่อนหลัง (priority) และการเรียนรู้จริงจังแค่ไหนเพียงไร (intensity)

๘. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมโดยการคบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรและพวกที่ต่อต้านอาชญากรนั้น ย่อมประกอบด้วยกลไกต่าง ๆ ทั้งหมดเหมือนกัน เช่น ที่มีอยู่ในการเรียนรู้ชนิดอื่น กล่าวคือไม่เชื่อว่าจะมีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะแต่การเลียนแบบหรือการทำตามอย่างเท่านั้น

๙. พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมเป็นการแสดงออกซึ่งความต้องการและคุณค่าโดยทั่วไป แต่เราก็ไม่อาจจะอธิบายได้ว่าสิ่งทีกล่าวนั้นเป็นสาเหตุสำคัญของอาชญากรรมเพราะพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ชอบที่ควร ก็เป็นการแสดงออกซึ่งความต้องการและคุณค่าอย่างเดียวกันนั้น เช่น นาย ก. ต้องการเงิน (need) จึงโกงโมย แต่นาย ข. ซึ่งต้องการเงินเหมือนกัน จึงทำงานอย่างสุจริต กล่าวโดยทั่วไป ใคร ๆ ก็อยากสบาย มีชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบาย (value) จะแตกต่างกันก็แต่ในค่านิยมที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ

Sutherland ถือว่าความประพฤติไม่ว่าดีหรือชั่ว เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ และสืบต่อเรื่อยมาตลอดชีวิต (๒๐) ความประพฤติผิดจึงมีรากฝังลึกอยู่ในประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล ทั้งนี้เพราะอุปนิสัยของบุคคลเป็นผลมาจากความเป็นมาแต่เด็ก ถ้าจะตีความกันอย่างกว้าง ๆ แล้ว ทฤษฎีนี้จะเป็นเครื่องอธิบายความประพฤติผิดทั้งหลายได้ สมมุติฐานที่ว่าอาชญากรรมเป็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ เป็นสมมุติฐานที่นักอาชญาวิทยาทั่ว ๆ ไปยอมรับ แต่ยังมี

(๒๐) Neumeyer, Op.cit., p. 91

ข้อปดักยอมบางประการในทฤษฎีที่จะคงพิสูจน์ให้เห็นจริงอย่างแจ่มชัดปราศจากข้อสงสัยจาก
การวิจัยโดยการทดลองจริง ๆ

หลักของ Sutherland ที่ยังเป็นปัญหาก็คือ หลักเกี่ยวกับการคบหาสมาคม
ที่เป็นสาเหตุให้บุคคลกระทำความผิด หลักอันนี้มีอยู่ว่า ความประพฤติที่เป็นอาชญากรรมหรือความ
ประพฤติธรรมดาที่ขึ้นต่อกับอัตราส่วนของการติดต่อกับหรือสัมพันธ์ (contacts) กับแบบ
แผนอาชญากรรมหรือแบบแผนความประพฤติปกติธรรมดา หรืออีกนัยหนึ่งบุคคลใดที่ประกอบอาชญา
กรรม หรือบุคคลใดที่ประพฤติปกติธรรมดาที่ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลนั้นสมาคมหรือติดต่อกับกลุ่มบุคคล
ที่เป็นอาชญากรหรือคนดี (non-criminal) มากน้อยต่างกันเพียงใด มีผู้วิจารณ์ทฤษฎี
นี้ในแง่ที่ว่า การติดต่อนั้นเป็นเรื่องที่ชี้ให้เห็นและวัดได้ยาก เพราะไม่มีใครที่จะคอยสังเกต
การพบปะสมาคมของบุคคลตั้งแต่วัยเด็กจนตลอดชีวิต หรือมิฉะนั้นก็ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน
เป็นสิบ ๆ ปี

Sutherland อธิบายว่า การติดต่อ (association) นั้นแตกต่างกับการทำ
ตัวว่าเป็นพวกเดียวกัน (identification) ^(๒๑) อย่างไรก็ตาม Cressey ซึ่ง
เป็นผู้ปรับปรุงแก้ไขผลงานของ Sutherland ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นหลังจากมรดกกรรมของท่าน
โดยอธิบายว่า differential identification นั้นเป็นลักษณะส่วนหนึ่งของ
differential association และโดยนัยนี้ นักวิพากษ์วิจารณ์คนอื่น ๆ ก็โจมตีทฤษฎีนี้
อีกว่า ทฤษฎีนี้ไม่สมบูรณ์โดยกล่าวว่า ทฤษฎีของ Sutherland นั้นไม่อาจอธิบายถึงสาเหตุ
ของการกระทำความผิดแบบต่าง ๆ อีกหลายแบบ ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังไม่อธิบายให้เห็นที่พอใจได้ว่า
เหตุใดบุคคลบางคนจึงใกล้ชิดกับแนวความประพฤติแบบอาชญากร และถือกันว่าเป็นพวกเดียวกับ
กลุ่มอาชญากร จึงไม่กระทำความผิด หรืออีกกรณีหนึ่งเหตุใดเด็ก ๆ ที่อยู่บ้านเดียวกันและประสพ
กับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีเหมือนกัน ๆ กัน จึงไม่กลายเป็นเด็กเถื่อนไปทุกคน สำหรับเรื่องนี้

(๒๑) Ibid., หน้า ๕๑

ศาสตราจารย์ Sutherland แก้ว บุคคลลักษณะของบุคคลเป็นปัจจัยอันหนึ่งในหลายปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดแบบแผนการเรียนรู้และการสัมพันธ์กับคนอื่นตามหลักของ differential association หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นเป็นเหตุอันหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความประพฤติแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะได้ติดต่อคบหาสมาคมกับอาชญากร หรือเรียนรู้แบบอย่างการกระทำผิดเหมือนกัน (๒๒) ตามปกตินั้นบุคคลจะเสียดอกพรกรพวกหรือเพื่อนฝูงที่ตนพอใจ ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าบุคคลอาศัยอยู่ภายในสิ่งแวดล้อมที่ได้เสียดอกสรแล้ว สิ่งแวดล้อมที่เสียดอกสรแล้วเช่นนี้จึงให้ผลที่แตกต่างกัน นอกเหนือไปจากลักษณะประจำตัวของบุคคลแล้ว ยังมีความกดดันทางอื่นอีกหลายอย่างที่ทำให้บุคคลมีความประพฤติแตกต่างกันออกไป

๒. ทฤษฎีที่ว่าด้วยความขัดแย้งของกลุ่มและอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรม

(group conflicts and subcultural group influences)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีของพวกนักสังคมวิทยา อาทิเช่น Thorsten Sellin และ George Simmel ซึ่งถือว่าความขัดแย้ง (conflict) เป็นรูปหนึ่งของปฏิกริยาโต้ตอบกันระหว่างสมาชิกในสังคม (social interaction) ทฤษฎีนี้อธิบายว่าแนวความคิดไปในทางที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม (conceptions of crime) เป็นการแสดงออกถึงความแปรปรวนและความไม่เป็นระเบียบของสังคม (social disorganization) ในส่วนตัวอาชญากรนั้นเป็นบุคคลที่ไถ่เอาบรรทัดฐานการปฏิบัติ (norms) และคุณค่า (values) ใด ๆ ที่ขัดแย้งหรือหนีไปจากบรรทัดฐานของสังคมนั้น Sellin ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุของอาชญากรรมขึ้นทฤษฎีหนึ่ง เรียกว่าทฤษฎีความขัดกันทางวัฒนธรรม (the culture-conflict theory) จากทฤษฎีนี้ Sellin อธิบายว่าบุคคลจะเป็นอาชญากรหรือคนดีนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่บุคคลมีปฏิกริยาสนองตอบหรือรับเอาแนวความประพฤติที่ต่าง ๆ กันออกไป (different norms of conduct) ไว้และไม่สามารถจะ

(๒๒) Ibid., หน้า ๘๒

เลือกปฏิบัติให้ถูกต้องหรือไม่ทราบว่าจะรับเอาอันไหนไว้ปฏิบัติจึงจะถูกต้อง

จากการศึกษากลุ่มอาชญากรต่าง ๆ ปรากฏว่า กลุ่มอาชญากรเหล่านี้มักจะปฏิบัติหรือประพฤติกัมกับวัฒนธรรมของสังคม (๒๓) โคชีให้เห็นว่าพวกเด็กเถรนี้เป็นพวกที่ไม่ได้แสวงหาประโยชน์จากการกระทำหรือความประพฤติของตนและเป็นพวกที่เสวย เราอาจจะเข้าใจภาวะที่ทำให้เด็กกระทำผิด ถ้าหากเราได้ตระหนักว่า สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กนั้นอยู่ที่ subculture (บางท่านใช้คำนี้ว่า "อนุวัฒนธรรม" หรือ "วัฒนธรรมรอง") ซึ่งยากที่จะลบให้หายไป และวัฒนธรรมที่วางนี้โลกกลายเป็นคตินิยม (traditional) ในท้องที่บางแห่งของพลเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาชนชั้นกรรมาชีพมักจะมีแนวโน้มเพียงที่จะสร้างวัฒนธรรมรองของตนเอง ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้ได้เผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจที่บีบบังคับ เด็ก ๆ ในครอบครัวของชนชั้นต่ำมักจะไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการที่จำเป็น (needs) มักจะถูกปล่อยให้ละเลยให้เด็ก ๆ คุยเพื่อนหรือเล่นหัวกันตามมั่วตามกรรม มีเด็กเหล่านี้มีโอกาสที่จะพบช่องทางตอบสนองในสิ่งที่ตนไม่ได้รับ เช่น รวมกันเป็นพวกหรือเป็นแก๊งค์เพื่อลักขโมยขายบ้าน หรือมีพฤติกรรมไปในทางที่จะใช้กำลังกระทำร้ายผู้อื่น ดังนี้ เป็นต้น หรือไม่ก็อาจเป็นกรณีที่ครอบครัวเพิ่งอพยพมาอยู่ใหม่ เด็ก ๆ ในครอบครัวนั้นมีโอกาสได้ติดต่อกับคำสมาคมกับเด็กเถรในละแวกบ้าน เด็กที่มาใหม่ย่อมจะมีความต้องการเพื่อนอันเป็นธรรมชาติในวัยเด็ก ดังนั้นจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะเลือกคบกับเด็กดี ๆ ได้ตามที่ครอบครัวหรือตนต้องการ เมื่อ คมีสมาธิภาพในกลุ่มเด็กเถร ก็ย่อมจะรับเอาแบบแผนความประพฤติและคุณค่าของกลุ่มที่ตนเข้าไปสังกัด ซึ่งเป็นทางชกเซยทดแทนต่อสิ่งที่ขาดไปหรือไม่ได้รับในครอบครัวของตน

Cohen โคชีให้เห็นถึงสาเหตุของเด็กเถรอันเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่าง

(๒๓) Albert K. Cohen, Delinquent Boys, Glencoe, Illinois: The Free Press; 1955, Chapter III.

แบบแผนการดำรงชีวิตของชนชั้นต่ำกับของชนชั้นกลาง ตามหลักสังคมวิทยาถือว่ามาตรฐานหรือบรรทัดฐานของชนชั้นกลาง เป็นสิ่งที่ครอบงำวิถีทางดำรงชีวิตของสังคมทั่ว ๆ ไป เด็กของครอบครัวชนชั้นต่ำที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ก็จะประสบกับความยุ่งยากในการที่จะทำให้เข้ากับบรรทัดฐานภายในโรงเรียน เช่น ในเรื่องการแต่งกายความสะอาด ระเบียบและกริยาวาจาซึ่งเป็นบรรทัดฐานของชนชั้นกลางซึ่งตนไม่เคยได้เรียนรู่มาก่อนหรือไม่เคยเรียนรู้นานอึดยเต็มที่ เมื่อปฏิบัติตามไม่ได้ หรือปฏิบัติตามไม่ได้ถูกต้องครบถ้วน ก็อาจจะถูกรุหำโทษหรือถูกกีดกันไม่ให้เข้าพรรคเข้าพวกของเด็กที่สังกัดชั้นสังคมที่สูงกว่า ผลก็คือเด็กชนชั้นต่ำเหล่านั้นก็จะรวมตัวกันอยู่ในสิ่งที่ตนคิดว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม (status frustration) หรือเข้าทำอย่างนั้นไม่ได้ก็เริ่อยากที่จะไปเรียนหนังสือ และในที่สุดก็หนีโรงเรียน นอกจากนั้นก็ยังอาจจะสร้างพรรคคณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อโรงเรียน

Herbert Bloch และ Arthur Niederhofer ได้ศึกษาเด็กวัยรุนในสังคมแบบต่าง ๆ อาทิเช่น สังคมที่ไม่รู้หนังสือ (preliterate societies) และสังคมเมืองในสมัยปัจจุบัน ทั้ง Bloch และ Niederhofer ไม่เห็นด้วยกับ Albert K. Cohen ในข้อที่ Cohen อ้างว่ากลุ่มเด็กที่พาดเกเรนั้นเป็นผลจากวัฒนธรรมรองของกลุ่มที่มาจากชนชั้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำเท่านั้น ทั้งสองท่านนี้กล่าวว่าทฤษฎีของ Cohen ในเนื้อหานี้ถูกต้อง แต่รู้สึกว่าขอบเขตแคบไปมาก Bloch และ Niederhofer อ้างว่าแก๊งค์อาจมีได้ทุกชั้นของสังคม และถ้ามีขึ้นแล้วก็มักจะมีลักษณะพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน Bloch และ Niederhofer ได้ใช้ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจ (theory of power) เป็นมูฐานในการศึกษาเกี่ยวกับแก๊งค์ เขาอธิบายว่าแก๊งค์วัยรุนพยายามจะแสวงหาสถานะและอำนาจโดยการเข้าครอบงำผู้อื่น (domination) สร้างความเชื่อว่าสมาชิกทุกคนเป็นลูกผู้ชายที่แท้จริง ทั้งนี้เพราะตามปกติสมาชิกแต่ละคนนั้นโดยลำพังของตัวเองแล้วจะไม่มีทางแสดงอำนาจและความเป็นลูกผู้ชายได้ จะเป็นได้แก่แต่โดยการมีสมาชิกภาพอยู่ภายในกลุ่มเท่านั้น

ในขั้นนี้ จึงสรุปได้ว่าทฤษฎีว่าด้วยความขัดแย้งทางวัฒนธรรมนั้น มีเนื้อหาทั่ว ๆ ไป คล้าย ๆ กัน จะขัดแย้งกันบ้างก็เฉพาะในรายละเอียดเท่านั้น เพราะทุกทฤษฎีต่างชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทั้งนั้น โดยอ้างว่าถ้าลักษณะในทางวัฒนธรรมแตกต่างกันแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือความขัดแย้งในกลุ่มย่อยในสังคมนั้น อาชญากรรมก็คือ การกระทำผิดอื่น ๆ ก็คือ เกิดจากความขัดแย้งกันในคุณค่าทางวัฒนธรรมและความขัดแย้งกันในวิถีทาง (means) ที่จะบรรลุถึงคุณค่าเหล่านั้น ความขัดแย้งเช่นนี้ก็จะ เป็นผลทำให้ไม่มีการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และบรรทัดฐานการประพฤติ ทั้งทางกฎหมายและในทางสังคม (legal and social norms) ซึ่งโดยปกติธรรมดาจะต้องมีการปฏิบัติตามเสมอ

๓. ทฤษฎีที่ว่าด้วยเศรษฐกิจ (economic) ภาวะทางภูมิศาสตร์ (geographic) นิเวศน์สถาน (ecological)

ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจ อธิบายถึง ความสำคัญของภาวะทางเศรษฐกิจ เช่นผลสืบเนื่องมาจากความยากจน หรือผลของเศรษฐกิจตกต่ำที่มีต่ออัตราส่วนของอาชญากรรม ทฤษฎีทางเศรษฐกิจนี้มีมานานแล้ว เช่นในปี ๑๙๐๓ Charles Booth ได้เขียนหนังสือเรื่อง Life and Labor of the people of London หรือแม่แต่ในปี ๑๙๐๑ Bee Seebhom Rowntre ก็ได้ศึกษาความยากจนโดยเขียนหนังสือเรื่อง A Study of Town Life ต่อมาในปี ๑๙๒๕ Cyril Burt ได้เขียนเรื่อง ๆ หนึ่งชื่อว่า The Young Delinquent โดยได้แสดงสถิติตัวเลขไว้ว่าร้อยละ ๘ ของบรรดาผู้กระทำผิดในกรุงลอนดอน นั้นมาจากผู้ที่มีฐานะยากจน

อย่างไรก็ตามในระยะหลัง ๆ นี้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมนั้น ปรากฏว่าผลที่ออกมานั้นไม่เป็นแบบเดียวกัน และในบางครั้งก็ขัดกันทั้ง ๆ ที่ภาวะทางเศรษฐกิจกับอัตราของอาชญากรรมจะมีความสัมพันธ์กันมาก แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าความยากจนจะเป็นสาเหตุโดยตรงของการกระทำผิด ความยากจนนั้นอาจเป็นแต่เพียงปัจจัยที่มีความสำคัญอันหนึ่งเท่านั้น (๒๔) และจะต้องมีปัจจัยอย่างอื่นมาประกอบอีกจึงจะมีอิทธิพลมาก

(๒๔) Barnes and Teeters, Op.cit., Chapter 8,9,10

ทอที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้

สำหรับการกระทำผิดของบุคคลแต่ละคนนั้นอาจจะสืบสาเหตุไปได้ว่ากระทำไปเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการในทางเศรษฐกิจ แต่การศึกษาอย่างละเอียดแล้วปรากฏว่า การกระทำผิดส่วนใหญ่ไม่ได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ในค่านเศรษฐกิจเท่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดกับความยากจนนั้น มักจะพบเห็นได้ในเขตเสื่อมโทรม (deteriorated areas) หรือเขตที่ถูกคุกคามโดยการขยายตัวของย่านธุรกิจการค้า (zone in transition) ย่านเหล่านี้จะมีประชาชนพวกเคี้ยวเท่านั้น คือชนชั้นต่ำ (ผู้ที่ยากจน) และมักปรากฏว่าอัตราการกระทำผิดสูง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาพความเป็นอยู่ (ที่ยากจน) จะมีอิทธิพลทำให้เกิดการกระทำผิด แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอาณาเขต เช่นว่านั้นจะละเมิดกฎหมายเสียทุกคนไป ความจริงนั้นปรากฏว่ายังมีคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตค้อยพะมาหรือเขตเสื่อมโทรมนี้เป็นผู้ที่ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยสัมมาอาชีพ

อนึ่ง ภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน นอกจากเป็นอุปสรรคต่อการอบรมเลี้ยงดูทั้งที่โลกดาวแล้วข้างต้น ยังทำให้เด็กได้รับการศึกษาน้อยเกินไปจนกระทั่งไม่สามารถที่จะแข่งขันกับคนอื่นในค่านการประกอบอาชีพได้ กล่าวคือ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นก็ยากที่จะหาอาชีพเป็นหลักเป็นฐานเหมือนอาชีพที่มั่นคงพอเลี้ยงตัวและครอบครัวได้ สิ่งทำให้อยู่ในภาวะที่จะกระทำผิดได้โดยง่ายกว่าปกติ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การค้อยในการศึกษาทำให้เด็กต้องอยู่กับบ้านเฉย ๆ และมีเวลาว่างมากจนกระทั่งมีโอกาสได้คบค้าสมาคมกับเด็กในละแวกบ้านซึ่งเด็กเหล่านั้นก็มักจะเป็นเด็กเกเร หรือมีความประพฤติที่กวนนำความเสียหายให้แก่คนอื่น (ตามปกติเด็กจำนวนมากเขาไปโรงเรียนกัน) แม้ในกรณีที่เกิดก้องทำงานทำบางอย่างเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ก็ไม่ใช่จะทำให้เด็กมีความคิดอ่านที่ดีหรือมีความประพฤติที่ดีเสมอไป งานที่เด็กทำอาจเป็นนัยต่อการพัฒนาร่างกายหรือจิตใจ เพราะต้องไขก้ำดังหัดใหม่มากไม่ได้รับการพักผ่อนพอสมควรแก่วัยหรืองานนั้น เบียดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้โลกของผู้ใหญ่เร็ว

เกินวัย หรือเรียนรู้อะไรบางอย่างในทางศีลธรรมบางอย่าง เรามักจะพบเห็นเด็กเร่ขายโปรแกรม
แข่งม้า หรือขายใบทร วอสตากรินแมง ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกรถทับ หรือเมื่อมีรายได้อะไรก็ใช้
จ่ายในการเล่นพนันหรือการพนันมาแข่ง เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้การที่เด็กหาเงินตัวเอง
อาจจะทำให้เด็กนิสัยเสีย ไม่อยู่ในโอวาทของบิดามารดาเพราะถือว่าตนเองมีส่วนในการหาเงิน
มาเลี้ยงครอบครัวด้วย หรือไม่ก็นำเงินที่หาได้นั้นไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่สมควรแก่วัย

ทฤษฎีภูมิศาสตร์ บรรดานักทฤษฎีที่ว่าด้วยอิทธิพลของภูมิศาสตร์ที่มีต่อการกระทำ
ผิดนี้โดยมากเป็นนักภูมิศาสตร์ชาวยุโรป ซึ่งได้อ้างว่าสภาพทางภูมิศาสตร์ (geographic
conditions) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพอากาศและฤดูกาล (climate) มีความสัมพันธ์
ใกล้ชิดกับอาชญากรรม อาทิเช่น Montesquieu ได้เขียนหนังสือชื่อ Spirit of Laws
และในหนังสือฉบับนี้ เขาอ้างว่ายิ่งใกล้ขั้วโลกเข้าไปเท่าใด อัตราส่วนคนฆ่ายิ่งมากขึ้น แต่ยิ่ง
ใกล้เส้นศูนย์สูตรเข้าไปเท่าใดอาชญากรรมและการกระทำผิดอื่น ๆ จะมากขึ้น Quetelet
เป็นอีกคนหนึ่งที่อ้างว่า การกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินจะมีมากในแถบหนาว แต่ความผิดเกี่ยวกับ
ร่างกายมีมากในแถบอบอุ่น สำหรับ Kropotkin นั้นยังมีความคิดก้าวไกลไปมากกว่าคนอื่น ๆ
โดยได้ตั้งสูตร (formula) เพื่ออธิบายอิทธิพลของอากาศที่มีต่ออาชญากรรมประเภทฆาตกรรม
(homicides) นอกจากนี้ยังมีผู้พยายามที่จะอธิบายความแตกต่างระหว่างประเภทของ
อาชญากรรมในเมืองกับในชนบท รวมทั้งอัตราการกระทำผิดในเมืองและในชนบทอีกสองหน้ค้วย
อย่างไรก็ดี สารสำคัญที่นำมาอธิบายกับอาศัยเหตุผลทางสังคมและเศรษฐกิจจึงกว่าจะเป็น
เหตุผลทางภูมิศาสตร์

นิเวศนศาสตร์หรือการกระจายกันอยู่ของมนุษย์ในพื้นที่ต่าง ๆ Robert E. Park
จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งศาสตร์แขนงนี้ได้ถือว่าชุมชนเป็นแหล่งสำคัญหรือคนเหตุสำคัญ
ในการศึกษาเรื่องนี้ โดยเหตุที่ทฤษฎีว่าด้วยเรื่องนี้ถือเอาสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงได้ใช้

วิธีการศึกษาสภาพท้องถิ่นเป็นหลัก จนกระทั่งก่อให้เกิดการศึกษาเขตที่มีการกระทำผิด (delinquency areas) เขตอันตราย (ganglands) เขตอยู่อาศัยแบบต่าง ๆ ของประกอบทางกันเชื้อชาติ (ethnic variations) การศึกษาแบบนี้ปรากฏว่าใช้ได้ผลและมีประโยชน์ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ทำให้เกิดความเข้าใจและจับจุดสำคัญ ๆ ของการกระทำผิดได้ นั่นคือสามารถทราบถึงภาวะต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มีการกระทำผิดสูง และพอจะอนุมานได้ว่าภาวะเหล่านั้นเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของการกระทำผิด ทฤษฎีนี้จะใช้ได้ใน การแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาว่า ท้องที่ใดควรจะมีการควบคุมการกระทำผิดมากน้อยแค่ไหน

๔. ทฤษฎีว่าด้วยจิตวิทยาสังคม (social psychological)

ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นจากเหตุผลสองประการ ประการแรกคือทฤษฎีทางจิตวิทยาแท้ ๆ หรือทฤษฎีทางสังคมแท้ ๆ นั้น ต่างก็มีข้อจำกัดในตัวของมันเองไม่สามารถที่จะใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาการกระทำผิดได้อย่างสมบูรณ์ ประการที่สองข้อมูลบางอย่างที่ได้จากการศึกษาทางจิตวิทยาหรือทางสังคมนั้นมักจะย้อนกลับหรือยากต่อการพิจารณาว่าเป็นเรื่องทางฝ่ายจิตวิทยา หรือฝ่ายสังคมวิทยา

เหตุนี้จึงไ้มีผู้ซึ่งทฤษฎีจิตวิทยาสังคมขึ้นเพื่อจะรวมเอาปัจจัยสำคัญทางบุคคลสภาพ และทางสภาพสังคมเข้าด้วยกันในการศึกษามูลเหตุของการกระทำผิด ทั้งนี้ข้อแม้อยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในแขนงที่แตกต่างกันจะต้องเป็นที่รู้และยอมรับกัน การศึกษาโดยการรวมวิชาการแขนงต่าง ๆ เข้าด้วยกันนี้ จึงทำให้สามารถผสมผสานความคิดเห็นและวิธีการที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน จนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาปัญหาและมูลเหตุทางอาชญากรรม

ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งที่ได้จากทฤษฎีอันนี้ก็คือ โครงร่างของการศึกษาทางจิตวิทยา สังคมนี คือ ทำให้เกิดดุลยภาพระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคคลและกลุ่มบุคคล และปัจจัย

ทั้งสองประเภทนี้ต่างก็เป็นเรื่องสำคัญในการวิเคราะห์ความผิด

Starke R.Hathaway และ Elio D., Monachesi แห่งรัฐอินดีแอนา ได้ศึกษาคนคววมตามแนวทางทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าแบบแผนบุคลิกภาพบางอย่าง และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมบางประการ เป็นสาเหตุของการกระทำผิด

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการอื่น ๆ ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับสาเหตุของอาชญากรรม ตามแนวจิตวิทยาสังคมขึ้น อาทิเช่น Frank E. Hartung ได้ตั้งสมมุติฐานขึ้น ๒ ประการ คือ (L๓)

ประการแรก อาชญากรทุกคนเป็นบุคคลที่ปกติสมบูรณ์ทุกประการไม่ว่าในทางร่างกาย จิตใจ หรือบุคลิกภาพ และในแง่ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี หรือในแง่ความประพฤติ โดยทั่วไป บรรดาอาชญากรต่างมีแรง (motivation) ชักจูงใจเหมือนกับบุคคลธรรมดา

ประการที่สอง อาชญากรคือบุคคลปกติสมบูรณ์ดังที่กล่าวข้างต้น หากแต่อาศัยอยู่ในสังคมที่ไม่เป็นระเบียบ จึงมีอิทธิพลทำให้บุคคลกลายเป็นบุคคลที่ไม่ปกติสมบูรณ์จนกระทั่งในที่สุดกลายเป็นอาชญากรไปได้

ความคิดเห็นของ Hartung นั้น แตกต่างกับทฤษฎีทางจิตแพทย์ที่ถือว่า อาชญากรเป็นพวกที่ผิดปกติทางประสาท (neurologically abnormal) หรือเป็นพวกจิตพยาธิบุคคล (psychopathic) หรือมีระดับบกพร่องทางจิต (mentally deficient)

ถึงแม้ว่า นักอาชญาวิทยาที่กล่าวมานี้มาแล้วจะให้ความหมายกับทฤษฎีที่มีขอบเขตแคบลงและให้ความหมายแน่ชัดกว่าเดิมก็ตาม แต่ก็ยังไม่ก่อให้เกิดผลที่น่าพึงพอใจจนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปได้ ทั้งนี้ เนื่องจากอาชญากรรมมีมากมายหลายอย่างหลายประเภทและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ดังนั้น เพื่อที่จะแก้ไขอุปสรรคสำคัญข้อนี้ นักอาชญาวิทยา

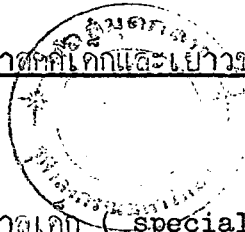
(L๓) Neumeyer, Op.cit., pp. 97-98.

บางท่าน เช่น ศาสตราจารย์ Alfred R. Lindesmith และศาสตราจารย์ Donald R. Cressey (๒๔) ได้จำกัดวงเขตการศึกษาของการศึกษาให้แคบลงจนเหลือเฉพาะ ลักษณะความผิดบางประเภทเท่านั้น และวิธีการศึกษาแบบนี้เรียกว่า limited case study ผลของการศึกษานี้ว่าเป็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งทำให้มีผู้เอาอย่างไปศึกษาเพิ่มเติมอีกหลายราย เป็นที่หวังได้ว่าวิธีการดังกล่าวนี้จะมีส่วนช่วยให้วิชาการแขนงนี้จักเข้าอยู่ในประเภทวิทยาศาสตร์ เร็วขึ้น

(๒๔) Alfred R. Lindesmith, Opiate Addiction, Bloomington: Principia Press, 1947; Donald R. Cressey, Other People's Money; A Study in the Social Psychology of Embezzlement, Glencoe; The Free Press, 1953.

บทที่ ๒

การแก้ไข้ความเด็กและเยาวชนของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ก. ความมุ่งหมาย

บริษัทที่เกี่ยวกับศาลคดีเด็กหรือศาลเด็ก (specialized courts)

ที่กล่าวหาว่าพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กเป็นผู้กระทำผิดนั้นได้แก่การพิจารณาพิพากษาที่มุ่งให้ความยุติธรรมเป็นเฉพาะราย ๆ ไป (individualized justice) มุ่งหมายความว่า ศาลต้องถือว่าเด็กแต่ละคนย่อมมีความเป็นตัวของตัวเองและศาลต้องปรับปรุงกระบวนการวิธีการพิพากษาและการให้ความยุติธรรมเหมาะกับตัวเด็กนั้น ๆ เหตุผลศาลเหล่านี้จึงต้องใช้ความรู้ทั้งทางกฎหมายและในทางวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไป วิทยาศาสตร์ที่ใช้ในงานด้านนี้ได้แก่วิทยาศาสตร์ทางแพทย์ และวิทยาศาสตร์ที่อธิบายลักษณะความประพฤติของมนุษย์ อาทิเช่น วิชาชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา เป็นต้น (๑) ยิ่งกว่านั้น ศาลจะต้องมีวัตถุประสงค์ไปในทางแก้ไขข้อบกพร่องของเด็ก รวมทั้งการป้องกันมากกว่าการลงโทษ

✓ ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีวิธีการมุ่งไปในทางที่จะแก้ไขฟื้นฟูเด็กมากกว่าการลงโทษ และเพื่อให้ได้ผลในการแก้ไขเด็ก จึงได้ให้ศาลมีส่วนร่วมควบคุมดูแลในการปฏิบัติต่อเด็กก่อนมาถึงศาลและภายหลังศาลพิพากษาแล้วด้วย ฉะนั้นศาลคดีเด็กและเยาวชนจึงได้มีสถานวินิจฉัยและคุ้มครองเด็กเป็นหน่วยงานธุรการที่จะปฏิบัติต่อเด็กทุกชั้น คณะเจ้าหน้าที่ของศาลจึงประกอบด้วยผู้พิพากษา พนักงานคุมประพฤติ จิตแพทย์ ครู และนักสังคมสงเคราะห์ ต่างก็ปฏิบัติงานโดยมุ่งหวังที่จะค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำผิดและอบรมนิสัยให้เด็กกลับเป็นพลเมืองดีต่อไป (๒)

✓ ความมุ่งหมายของกฎหมายศาลคดีเด็กก็เพื่อปกป้องศาลโดยเฉพาะขึ้นสำหรับเด็ก เช่น ในนานาชาตินี้เจริญแล้ว โดยแยกพิจารณาเป็นอิสระต่างหากจากศาลธรรมดา และยึดหลัก

(๑) Herbert H. Lou, Juvenile Courts in the United States, Chapel Hill, N.C.: The University of North Carolina Press, 1927, p. 2.

(๒) กระทรวงยุติธรรม, รายงานความก้าวหน้าของกิจการในรอบปีที่ ๕ แห่งการปฏิวัติ, เล่ม ๓, พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕, หน้า ๑๔๘

พิจารณาจัดการต่อเด็กเป็นรายตัวเพื่อพยายามแก้ไขยิ่งกว่าที่จะพิจารณาคว้าไปกระทำคามผิดขึ้นหรือเปล่า แล้วพิพากษาลงโทษไป เพราะเด็กที่ตองคดีเหล่านี้ก็อาจจะมือนาคทักได้ โดยถือหลักว่าเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในอนาคต หากได้พยายามให้โอกาสแก่เขาที่จะกลับตัวหรือพยายามศึกษีสืบเสาะแก้จนเมื่อไม่ตั้งใจให้ความช่วยร้าย เขาคงอบงำจนยากแก่การแก้ไข วิธีการทรมานหมายเก่าเป็นอุปสรรคต่อการที่จะช่วยให้เด็กกลับตัวได้ เพราะเด็กต้องเข้าไปพวนพบกับความช่วยร้ายของผู้ใหญ่อยู่ทุกระยะของการดำเนินคดี และวิธีพิจารณาแต่เดิมก็ไม่คำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวของเด็กเป็นรายคนไป หากแต่คำนึงถึงการกระทำผิดเป็นใหญ่ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่กระทำผิด^(๓)

เด็กและเยาวชนไม่มีความรู้สึกผิดชอบเหมือนผู้ใหญ่ เมื่อถูกหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ถ้าจะให้จับกุมคุมขัง สอบสวน และฟ้องร้องเหมือนผู้ใหญ่ ย่อมเป็นการกระทบกระเทือนจิตใจและทำลายสุขภาพมากเกินไป และจะทำให้เด็กเสียคนยิ่งกว่าที่จะทำให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี จึงจำเป็นต้องบัญญัติวิธีการปฏิบัติไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมแก่สภาพของ เด็กและเยาวชนในเรื่องนี้ ในทางการศาลต้องเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีวามสนใจในเรื่องสวัสดิภาพของเด็กได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาพิพากษาของศาลด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีที่เร็นตรีหรือเคยเป็นมารดามาแล้ว และคนที่ศาลจะพิพากษาเด็กชาก็จะต้องมีวิธีตรวจและสังเกตการณ์ในเรื่องประวัติ การศึกษาอบรม ลักษณะนิสัย สุขภาพ ภาวะแห่งจิตและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเด็ก ตลอดจนสิ่งแวดล้อมโดยทั่ว ๆ ไป เพื่อศาลจะได้สั่งให้ดำเนินการลงโทษระทัและอบรมเด็กและ เยาวชนนั้นให้เหมาะสมยิ่งกว่ามุ่งที่จะลงโทษคง วิธีการที่ศาลต้องปฏิบัติอยู่ความกฎหมายปัจจุบัน ในด้านคดีแพ่งเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครอง เด็กและ เยาวชนก็ควรมีวิธีการและเจ้าหน้าที่สำหรับช่วยรักษาผลประโยชน์ของเด็กและ เยาวชนยิ่งกว่าในเวดด้านนี้ด้วยเหตุนี้จึงต้องจัดตั้งศาลคดีเด็กและ เยาวชนขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้เข้าระกับกับวิธีปฏิบัติของอารยะประเทศในเรื่องนี้^(๔)

(๓) ไชยเจริญ สันติศิริ, พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน, เอกสารเผยแพร่ความรู้ ฉบับที่ ๓๔/๒๕๕๘, พระนคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ ๒๕๕๘, หน้า ๑๑-๑๕

(๔) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, หลักการและเหตุผลประกอบ

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายศาลเด็กของเรา จะเห็นได้ว่าเริ่มจัดการแก้ไขเฉพาะ
 ที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดก่อนเท่านั้นเป็นส่วนใหญ่ ดังปรากฏในมาตรา ๔ พระ
 ราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งจะมีกรณีอื่นก็แต่กรณีศาลจะต้อง
 พิจารณาหรือสั่ง เกี่ยวกับตัวเด็กตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วย
 การควบคุมเด็กและนักเรียน ฯลฯ (๕)

ตามกฎหมายศาลเด็กเข้าจัดการกับเด็กและเยาวชนภายในอายุเพียงที่จำกัดไว้
 (บุคคลอายุเกิน ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์) ก็เพื่อชดอายุไว้ตามที่เห็นเหมาะสม
 ในขั้นแรกนี้ว่าอายุเท่าใดควรมาขึ้นศาลเด็ก และอายุเท่าใดควรไต่ไปชำระคดีที่ศาลผู้ใหญ่ (๖)
 กล่าวคือ เด็กอายุ ๗ ขวบลงมา ยังไม่มีความรับผิดชอบในทางอาญา คือทำผิดอะไรก็ไม่ได้ถือว่าเป็นผิด
 ต่อเมื่ออายุเกินกว่า ๗ ปีแล้วจึงจะเป็นผิดและต้องขึ้นศาลเด็ก และอย่างสูงศาลเด็กจะพิจารณา
 เฉพาะเด็กและเยาวชนภายในอายุไม่ครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์เท่านั้น ถ้าครบ ๑๘ ปีแล้ว ก็ต้องไปขึ้น
 ศาลธรรมดาอย่างผู้ใหญ่ แต่ทั้งนี้ขอยกเว้นอยู่บางประการ ซึ่งจำต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติ
 จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน มาตรา ๔, ๕ และ ๑๐ คือ

๑. ถ้าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วควรถูกสมรส แม้อายุยังไม่ถึง ๑๘ ปี ก็ไม่ขึ้น
 ศาลเด็ก ทั้งนี้เพราะตามมาตรา ๔ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔
 เขียนไว้ว่า "ไม่ให้หมายความถึงบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วควรถูกการสมรส" แต่ทั้งนี้ต้องเป็นที่
 เห็นใจว่า การสมรสนั้นคงได้ทำกันโดยถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีว่า
 "ผู้เยาว์ขอบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำเมื่อฝ่ายชายผู้เยาว์มีอายุ
 ๑๗ ปี และฝ่ายหญิงผู้เยาว์มีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์แล้ว" (๗) เพียงแต่หญิงชายได้เสียกันเองหรือ
 อยู่ด้วยกันอย่างสามีภรรยาแต่มิได้มีการจดทะเบียนสมรส หากปรากฏว่าคนใดคนหนึ่งอายุไม่เกิน
 ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็คงจำต้องถือว่าเป็นเขาวงกตอยู่นั่นเอง

(๕) ไชยเจริญ, พ.ร.บ. วิจัยการเด็กที่เด็กและเยาวชน, หน้า ๑๑

(๖) ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา ๗๓

(๗) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา ๑๐

๒. ผู้ที่มีอายุยังไม่ครบ ๑๐ ปี ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ถ้าศาลธรรมดาเห็นว่าร่างกายหรือจิตใจของบุคคลผู้นั้นยังมีสภาพเช่นเดียวกับเยาวชน ก็ให้ศาลนั้นใช้อำนาจสั่งให้โอนคดีไปพิจารณาในศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอำนาจ (๘)

๓. ถ้าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอาญารวมกับบุคคลอายุถึง ๑๘ ปี หรือผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส ศาลเด็กจะสั่งให้รวมการพิจารณาพิพากษาในศาลธรรมดาร่วม (๙)

ข. ประวัติของศาล

ศาลเด็กเกิดขึ้นมาจากความรู้สึกในค่านิยมของบรรณานักกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ นักบวชและบุคคลอื่นได้ร่วมกันคิดและจัดให้มีขึ้นใน ค.ศ. ๑๘๘๘ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการที่จะใช้กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมที่เข้ากับผู้กระทำความผิดผู้ใหญ่มาใช้กับเด็กนั้นไม่ถูกต้อง ไม่ได้ผล และไม่ยุติธรรมต่อตัวเด็ก เพราะเด็กกับผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันทั้งในทางลักษณะร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และความรับผิดชอบ (๑๐)

แนวความคิดเกี่ยวกับเด็กกระทำความผิดในอารยะประเทศในระยะหลัง ๆ นี้ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก กล่าวคือนักอาชญาวิทยาท่านเห็นว่า ความผิดของเด็กไม่มีความรู้สึกรับผิดชอบอย่างผู้ใหญ่ (๑๑) การใดกระทำความผิดต่าง ๆ หรือมีความประพฤติไม่เรียบร้อยไปในทางเสียหาย จึงอาจเป็นผลจากการที่ยังไม่รู้จักบังคับหรือปรับตัวเองให้เข้ากันได้กับแนวปฏิบัติของสังคม (๑๒) การที่จะอบรมนิสัยเด็กที่กระทำความผิดไปแล้วให้กลับตัวเป็นคนดี จึงควรใช้วิธีค้นหาสาเหตุที่เด็กกระทำ

(๘) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔, มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๙) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔, มาตรา ๑๐ วรรค ๒

(๑๐) Children's Bureau, Standards for Specialized Courts Dealing with Children, Washington 25, D.C.: United States Government Printing Office 1954, p.1.

(๑๑) เนติบัณฑิตยสภา, "ศาลคดีเด็กและเยาวชน" ฉบับแก้ไข, พระนคร: บริษัทคณะช่าง ๒๔๘๖, หน้า ๑๐๐

(๑๒) ยง เท็ดดิงรังษ์, "เยาวชนกับความมั่นคงของชาติ" (เอกสารการวิจัยส่วนบุคคล) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, (สำเนา: ๒๕๐๕), หน้า ๗๒

ผิดด้วยพยายามแก้ไขเทศน์ยิ่งกว่ามุ่งจะลงโทษ เพื่อให้มีสถาบันสำหรับดำเนินการทั้งที่ว่านี้ สหรัฐอเมริกาและบางประเทศในยุโรปจึงได้ดำเนินการจัดตั้งศาลสำหรับเด็กและเยาวชนโดย
 (๑๓) เช่นในสหรัฐอเมริกาเริ่มจัดตั้งศาลเด็กขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๕ (ค.ศ. ๑๘๘๔) ใน Cook County รัฐอิลลินอยส์ และเท่าที่ค้นพบปรากฏว่า
 สวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศแรกที่ศาลเด็กโดยได้ออกกฎหมายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๕ (ค.ศ. ๑๘๖๒) (๑๔)

ในศาลเด็กของไทยเรา ก่อนใช้กฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ ประเทศไทยไม่มีวิธีการดำเนินการเป็นพิเศษเกี่ยวกับเด็กที่กระทำผิด เมื่อเด็กต้องทำหรือกระทำผิดก็อาญาถูกจับตัวไปสอบสวนที่สถานีตำรวจแล้วส่งอัยการฟ้องร้องยังศาลผู้ใหญ่อย่างคดีธรรมดา การควบคุมไว้ระหว่างสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาก็ควบคุมไว้ที่สถานีตำรวจหรือเรือนจำ ระบบดังกล่าวจะเห็นได้ก็ตามด้วยกฎหมาย คือ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ก่อนแก้ไขฉบับที่ ๑๔ มีวิธีการจัดการเด็กกระทำผิดอาญาเป็นพิเศษในมาตรา ๔๖, ๔๗, ๔๘ ซึ่งว่าด้วยโทษอันเด็กพึงได้รับ
 (๑๕) เช่นได้วางหลักไว้ว่าเด็กอายุยังไม่ถึง ๗ ขวบ ให้ถือว่ายังไม่รู้ผิดชอบ จึงไม่พึงมีโทษรับผิดทางอาญา ส่วนเด็กอายุ ๗ ขวบขึ้นไปแต่ยังไม่ถึง ๑๔ ขวบ ถ้ากระทำความผิด ศาลอาจถือว่าถ้าผู้ใหญ่สักตัวแล้วปล่อยตัวไปประการหนึ่ง มอบตัวเด็กให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองไป โดยเรียกประกันทดแทนให้ระวังรักษาเด็กนั้นให้ประพฤติตนให้เรียบร้อยประการหนึ่ง หรือส่งตัวไว้ในโรงเรียนกักตักตามเวลาที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้อีกประการหนึ่ง ส่วนเด็กอายุ ๑๔ ขวบขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๖ ขวบ ศาลจะปฏิบัติเหมือนอย่างเด็กอายุกว่า ๗ ขวบ แต่ยังไม่ถึง ๑๔

(๑๓) บทบัญญัติ, ศาลคดีเด็กและเยาวชน, หน้า ๘๘-๑๐๐

(๑๔) Herbert A. Block and Frank T. Flynn, Delinquency, New York: Random House, 1956, p. 307.

(๑๕) ดร.หยุด แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายศาลเด็ก, พระนคร: โรงพิมพ์อู๋คม, ๒๔๕๕, หน้า ๒

(๑๖) ไชยเจริญ, พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน, Op.cit., หน้า ๑๑-๑๕

ชาวก็โต (๑๗) และถ้าเป็นเด็กอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไปแล้วถึงโตได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ในวิธีพิจารณาเด็กมีมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ว่าคดีอุกฉกรรจ์และคดีที่เด็กตามมาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ถ้าเป็นจำเลยก็ให้ศาลตั้งหมายให้เด็กในเมื่อเด็กต้องการ นอกนั้นก็พระราชบัญญัติปกัยย่อย เช่น พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๙๕ และพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นคน

ดังนั้นในปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๔ รัฐบาลในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยแรก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.ร.ท. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์) สมัยนั้นได้ส่งหลวงจักรปราณีวีระวิสุทธิ ไปดูการศาลในต่างประเทศ ตลอดจนถึงศาลเด็กด้วย แต่เนื่องจากสงครามมหาเอเชียบูรพาเกิดขึ้นเรื่องจึงได้ระงับไป

ต่อมาได้มีการเผยแพร่ร่างประมวลกฎหมายอาญาลับใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเด็กได้มีการแก้ไขไปบ้าง ข้อที่ใหม่ก็ยังมีกรณีศาลอาจใช้คุมประพฤติเด็ก โดยให้พนักงานคุมประพฤติ และให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งใหม่ได้ ในเมื่อพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป กับให้ศาลมีอำนาจลดมาตราส่วนโทษแก่ผู้ที่มีอายุยังไม่เกิน ๒๐ ปี ลง ๑ ใน ๓ หรือกึ่งหนึ่งก็ได้ ซึ่งนับว่าเป็นความคิดเห็นทางกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับการที่จะมีศาลเด็กขึ้นในโอกาสต่อไป

ครั้น พ.ศ. ๒๔๙๓ นายเตียง ไชยกาต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กขึ้นอีก เริ่มด้วยการส่งผู้พิพากษาไปดูการศาลเด็กในต่างประเทศ และเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วย

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายเตียง ไชยกาต) ประธานกรรมการ
๒. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายเชมชาติ บุณยรัตพันธุ์) รองประธานกรรมการ

(๑๗) บทบัญญัติ, ศาลคดีเด็กและเยาวชน, Op.cit., หน้า ๘๘-๑๐๐

(๑๘) ไชยเจริญ, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาอาชญากรรมคดีเด็กและเยาวชน, หน้า ๑๑-๑๕

- ๓. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ
- ๔. อธิบดีกรมตำรวจ กรรมการ
- ๕. ทดวงจักร ปาณศรีศิริวิสุทธิ์ กรรมการ
- ๖. นายบรรยง มกรารัตน์ กรรมการ
- ๗. นายวิจิตร อัครวิจิตร ไกรบุษย์ กรรมการ
- ๘. นายทวี เจริญพิทักษ์ กรรมการ
- ๙. นายวิบูล ธรรมวิทย์ กรรมการ
- ๑๐. นายบง เติตองรังษี กรรมการ
- ๑๑. ท่านผู้หญิงละเอียด ชินวาทิต กรรมการ
- ๑๒. นางอรพิน ไชยกาด กรรมการ
- ๑๓. คร. หยุค แสงอุทัย กรรมการ
- ๑๔. นายนิคม ชัยอาญา เลขานุการ

คณะกรรมการได้ประชุมพิจารณาหลักการใหญ่ ๆ แต่โดยที่การยกร่างพระราชบัญญัติ
 ความผิดกฏหมายนั้น ๆ จะทำโดยคณะกรรมการเพิ่มคณะย่อมไม่สะดวก จึงได้ลงมือยกร่างกันเพียง
 (๑๕)
 ๔ คน คือ

- ๑. ทดวงจักร ปาณศรีศิริวิสุทธิ์
- ๒. คร. หยุค แสงอุทัย
- ๓. นายทวี เจริญพิทักษ์
- ๔. นายนิคม ชัยอาญา

การยกร่างนี้แยกออกเป็น ๓ ร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการได้ใช้ร่างพระราช
 บัญญัติทั้งสามนี้เป็นรากฐานในการพิจารณาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่าง

(๑๕) หยุค, Op.cit., หน้า ๑, ๒

พระราชบัญญัติทั้งสามนี้ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้รับการแก้ไขเพิ่มเติม แต่การแก้ไขในชั้นรัฐสภา การแก้ไขของวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมให้ดีขึ้นมาก และกรรมการร่วมกันของรัฐสภานี้ได้เห็นชอบตามร่างที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมเกือบทั้งหมด ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของกรรมาธิการสภาผู้แทน นายเซมชาติ บุณย์รัตนันธุ์ ซึ่งเคยได้เป็นรองประธานคณะกรรมการฯ ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมต่อมา และได้รับช่วงงานนี้มาทำในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเป็นประธานคณะกรรมการฯ จนกระทั่งใน พ.ศ. ๒๕๕๔ ความคืบหน้าเรื่องนี้จะสัมพันธ์โดยรัฐบาลได้เสนอกฎหมายต่อรัฐสภา รวม ๓ ฉบับ คือ

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และ
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๔

ซึ่งรัฐสภาได้อนุมัติให้ผ่านพระราชบัญญัติทั้ง ๓ นี้ และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ๓ ฉบับนี้ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ บัญญัติให้ตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนหรือแผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดขึ้นในทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ในวาระเริ่มแรก กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นในจังหวัดพระนครแห่งเดียวก่อน โดยเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นมา ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งทำหน้าที่ฝึกอบรมและสงเคราะห์เด็กอยู่ในสังกัดของศาลด้วย และมีเขตอำนาจตลอดจังหวัดพระนครและธนบุรี สำหรับในจังหวัดอื่นยังคงใช้ศาลธรรมคาพิจารณาเกี่ยวกับเด็กต่อไปก่อน

ครั้นเมื่อยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ และใช้ประมวลกฎหมายอาญา

(๒๐) Ibid., หน้า ๓

(๒๑) บทบัญญัติ, ศาลคดีเด็กและเยาวชน, หน้า ๑๐๑

แผน ถึงวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว ศาสนกรรมค้ำที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็ก ก็มีวิธีปฏิบัติคือเด็กที่กระทำผิดกฎหมายไปตหลายสถาน ตามความเหมาะสมกับลักษณะความผิดและลักษณะของเด็กยิ่งขึ้น แต่ศาสนกรรมค้ำก็ยังไม่ได้แก้ไขเพราะลักษณะของเด็กจากข้อเท็จจริง เท่าที่ศาลจะหาได้จากท้องสำนวนที่มีการสืบพยานกัน เกี่ยวกับเจตนาและการกระทำของเด็กเท่านั้น ยังไม่ถึงกับค้นหามีหน่วยงานพิเศษสำหรับประสานงานกับศาลในการที่จะสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กอย่างศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เป็นเครื่องมืออยู่ด้วย อย่างไรก็ดี การไขประมวลกฎหมายอาญายอมทำให้การปฏิบัติต่อเด็กที่กระทำผิดกฎหมายในศาสนกรรมค้ำมีลักษณะใกล้เคียงกับในศาสนคดีเด็กยิ่งขึ้นกว่าเมื่อครั้งไขกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (๒๒)

โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ บัญญัติให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นทั่วราชอาณาจักร กระทรวงยุติธรรมจึงมีโครงการขยายศาลคดีเด็กและเยาวชนออกไปในส่วนภูมิภาค โดยในระยะแรกจะได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดรวมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กขึ้นตามจังหวัดที่ตั้งสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาจากบางแห่งก่อน และในระยะหลังจะได้จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดขึ้นขึ้นตามความเหมาะสมต่อไป ศาลคดีเด็กและเยาวชนที่ตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาคนี้ จะมีลักษณะ เช่นเดียวกับศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางในจังหวัดพระนคร เพียงแต่ย่อส่วนลงตามลักษณะของกิจการ กล่าวคือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนไม่เต็มหน้าที่พิจารณาคดีเด็กกระทำผิดกฎหมายจริงหรือไม่เท่านั้น ยังมีหน้าที่ค้นหาสาเหตุที่เด็กกระทำผิดต่อไปด้วย และเมื่อได้ทราบสาเหตุที่เด็กกระทำผิดแล้ว ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีเครื่องมือไว้พร้อมที่จะฝึกอบรมและสงเคราะห์เด็กให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี นอกจากนี้ในล้านคดีแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจหน้าที่ช่วยดูแลรักษาผลประโยชน์ของเยาวชนให้ เป็นไปโดยเหมาะสมอีกด้วย (๒๓)

ศาลคดีเด็กและเยาวชนในต่างจังหวัดแห่งแรก คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ซึ่งเปิดดำเนินการแล้วเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕ ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อ

(๒๒) ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, เอกสารแนะนำศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา, พระนคร: โรงพิมพ์ศรีวิกรมวิทยุ, ๒๕๐๕, หน้า ๒ - ๓
 (๒๓) Ibid., หน้า ๓ - ๔

สร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมาอยู่ ซึ่งจะเปิดดำเนินการได้ใน พ.ศ. ๒๕๐๗

ก. ส่วนประกอบของศาล

๑. ราชการตุลาการ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นศาลยุติธรรมชั้นต้น มีอำนาจพิจารณาพิพากษาเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ดังต่อไปนี้ คือ

- ๑. คดีอาญาที่มีชื่อท้าวเด็ก (อายุเกินกว่า ๗ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๕ ปี) หรือเยาวชนอายุเกินกว่า ๑๕ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปี) กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด
- ๒. คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาล หรือกระทำการใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวแก่ผู้เยาว์ (อายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี) ซึ่งจะต้องบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บางมาตราที่ระบุไว้

๓. คดีที่ศาลจะต้องพิจารณาหรือสั่ง เกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กและนักเรียน และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้ยังมีคดีอีก ๒ ประเภท ซึ่งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาด้วย คือ

๑. คดีเด็กหรือเยาวชนซึ่งมีถิ่นที่อยู่ปกติในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ไปกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดในท้องที่อื่นนอกเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

๒. คดีที่บุคคลอายุยังไม่ครบ ๒๐ ปี ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะกระทำการสมรส กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และคดีอยู่ในอำนาจศาลอาญาหรือศาลแขวงในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ถ้าศาลที่มีอำนาจดังกล่าวเห็นว่าร่างกายหรือจิตใจของบุคคลผู้นั้นยังมีสภาพเช่นเดียวกับเยาวชน ก็สั่งให้โอนคดีมาพิจารณาในศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้

ในการดำเนินคดีของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดให้เมื่อองค์กรปกติก่อประกอบด้วยผู้พิพากษาประจำสองคน

และบัญญัติพหุภาษาสมทบสองคน ซึ่งจะต้องเป็นสตรี ๑ ท่าน ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีชั้นเป็นราชการตุลาการ (๒๔)

๒. ราชการตุลาการ

ราชการตุลาการเป็นเครื่องมือของศาลในการดำเนินคดีมี ๒ ฝ่าย คือ ราชการตุลาการในหน้าที่จำศาล และราชการตุลาการในหน้าที่สถานพิทักษ์และคุ้มครองเด็กกลาง (๒๕)

ก. ราชการตุลาการในหน้าที่จำศาล

ราชการตุลาการในหน้าที่จำศาลได้แบ่งระเบียบงานภายในออกเป็น ๘ แผนก และมีหน้าที่ทำนองเดียวกับราชการตุลาการในหน้าที่จำศาลอื่น ๆ ดังนี้

๑. แผนกรับฟ้อง มีหน้าที่ตรวจรับคำฟ้องทั้งคดีอาญาและแพ่ง คำฟ้องอุทธรณ์ฎีกา คำร้องขอประกันและคำคู่ความอื่น ๆ ในคดี และจัดทำรายงานความประจำเดือน กับทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์ภายใน

๒. แผนกสารบบและเก็บรักษาสำนวนความ มีหน้าที่ตั้งสารบบความและสารบบคำพิพากษาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา และเก็บรักษาสำนวนความทุกประเภท

๓. แผนกหมาย มีหน้าที่ออกและส่งหมายของศาล

๔. แผนกหน้าบัลลังก์ มีหน้าที่คุ้มครอง จักการให้พยานสาบานตัวก่อนเบิกความ เรียกว่าความเข้าของพิพาทแล้วรายงานให้ศาลทราบ รวบรวมถ้อยคำพยานและรายงานพิจารณาถ้อยคำพิพาทโดยใหญ่ความหรือพยานลงชื่อให้เรียบร้อยและคอยปฏิบัติตามคำสั่งผู้พิพากษา

๕. แผนกเก็บรักษาเอกสารและของกลาง มีหน้าที่จัดทำบัญชีเอกสารและของกลางในคดีอุกฉกรรจ์และจักการส่งคืนเอกสารและของกลางมิให้คล่องตัวไว้เมื่อคดีถึงที่สุด

๖. แผนกพิมพ์คำพิพากษา มีหน้าที่จัดทำพิมพ์คำพิพากษาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ทานคำพิพากษาและช่วยพิมพ์หนังสือราชการอื่น ๆ ด้วย

(๒๔) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒๕) สำนวนและคำสั่งวรณ์ ดวงเพชร, จากศาล, ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๕

๗. แผนกสารบรรณ มีหน้าที่ทำทะเบียนรับส่งหนังสือ ทำหนังสือโต้ตอบ จัดเสนอหนังสือและ เก็บรักษาบรรณานุกรมหนังสือราชการต่าง ๆ นอกจากนี้มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามบัญชีรายการมอบหมาย

๘. แผนกการเงินและพัสดุของศาล มีหน้าที่รับเงิน และจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการเงินในศาลทุกประเภท ทำฎีกาเบิกเงินเคื้อนและเงินค่าใช้จ่าย และจัดทำบัญชีพัสดุครุภัณฑ์ของศาล

ข. ราชการธุรการในหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นหน่วยราชการที่ใกล้ชิดกับชั้นโดยกฎหมายเป็นเอกเทศ อยู่ในบังคับบัญชาของผู้บัญชาการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง (ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔) และตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน ใ้บังคับบัญชาผู้บัญชาการสถานพินิจ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการทั้งปวงตลอดจนการปกครองบังคับบัญชาพนักงานของสถานพินิจ ฯ ภายใต้การบังคับบัญชาของอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางด้วย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย คือ ^(๒๒)

(๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สุขนิสัย การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะทางจิต นิสัย อาชีพและฐานะของเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและของบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล

(๒) ควบคุมเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณา ในกรณีที่จะต้องควบคุม

(๓) ให้มีการตรวจรักษาและพยาบาลเด็กและเยาวชน ในระหว่างที่มีการสอบสวนหรือพิจารณา หรือระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ

(๒๒) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๔) ทำหน้าที่เป็นบุคคลมอบรางวัลหรือยกย่องหรือเชิดชูเกียรติหรือยกย่องหรือเชิดชูเกียรติหรือยกย่องหรือเชิดชูเกียรติ

(๕) ให้การศึกษาและทำการอบรมสั่งสอนแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความคุ้มครอง

(๖) สอบข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นใดเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนอายุที่ยังเยาว์

(๗) ทำหน้าที่กำกับพนักงานคุมประพฤติในกรณีที่มีคำสั่งหรือการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษแก่เด็กหรือเยาวชนตามความในประมวลกฎหมายอาญา

(๘) รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ที่ศาล ในกรณีที่มีคำสั่งคุ้มครองบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔ มาตรา ๑๕๖๕ มาตรา ๑๕๖๖ มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา ๑๕๖๘ มาตรา ๑๕๖๙ มาตรา ๑๕๗๐ มาตรา ๑๕๗๑ มาตรา ๑๕๗๒ มาตรา ๑๕๗๓ มาตรา ๑๕๗๔ มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖ มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๗๘ มาตรา ๑๕๗๙ มาตรา ๑๕๘๐ มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑ และมาตรา ๑๖๕๒

(๙) ศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนโดยทั่วไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชน และเผยแพร่วิธีป้องกัน หรือทำให้ลดน้อยลงซึ่งการกระทำของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

(๑๐) ทำการตามความจำเป็นให้ทราบความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนที่ถูกปลดปล่อยไปแล้วจากสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม เพื่อให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย การครองชีพและการศึกษาเท่าที่จะทำได้

(๑๑) คำวินิจฉัยการอื่นที่ตนเองเกี่ยวข้องกับที่กล่าวข้างต้นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

กล่าวโดยสรุป สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทำหน้าที่เป็นหน่วยราชการสำหรับ
ตรวจพินิจและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็น
ความผิด ทำการคุมประพฤติ จัดทำสถานฝึกและอบรม สถานกักและอบรม และให้การสงเคราะห์
เด็กภายหลังปล่อย กับทั้งทำหน้าที่ประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่ง ตลอดจนกำกับ
การปกครองของผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ด้วย

ในทางปฏิบัตินั้น ราชการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางขณะนี้แบ่งส่วนราชการ
การออกเป็น ๔ กอง คือ (๒๗)

- (๑) กองอำนาจการ
- (๒) กองแรกรับ
- (๓) กองคุมประพฤติ
- (๔) กองแพทย์

แต่ละกองมีข้าราชการชั้นเอกดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองภายใต้การบังคับ
บัญชาของผู้อำนาจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ (๒๘)

(๑) กองอำนาจการ มีหน้าที่ในการสารบรรณ การคลัง การฝึกและอบรมเด็กที่
กำลังกำลังให้ส่งสถานฝึกและอบรม หน่วยงานแบ่งออกเป็น ๔ แผนก คือ

๑) แผนกธุรการ มีหน้าที่

- ก. คำเนิการเกี่ยวกับงานสารบรรณ ได้แก่การรับส่ง โต้ตอบและเก็บ
รักษาหนังสือ รวมทั้งการบรรจุแฟ้มตั้งข้าราชการ การทะเบียนประวัติข้าราชการ และห้องสมุด
- ข. คำเนิการเกี่ยวกับงานคลัง ได้แก่การบัญชี การเงิน วัสดุ และงม
ประมวลรวมทั้งการเงินบริจาคและเงินทุนหมุนเวียนใช้ในการฝึกอาชีพเด็กและเยาวชน
- ค. ทำการประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ รวมทั้งการติดต่อกับต่างประเทศ
และปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของแผนกใดโดยเฉพาะ
- ง. คุดูแลรักษารถยนต์ที่ไว้ราชการ

(๒๗) พระราชกฤษฎีกาแบ่งแยกกิจการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พ.ร.ก. ๒๕๐๓,
มาตรา ๔

(๒๘) กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์, ฉายพระหัตถ์, กระทรวงยุติธรรมและทนายธรรม,
พระนคร: โรงพิมพ์องค์การโทรพิมพ์แห่งประเทศไทย ๒๕๐๔, หน้า ๓๕ - ๔๐.

จ. รวบรวมทำรายงานกิจการของสถานพินิจ ฯ ประจำปี

๒) แผนกฝึกและอบรม มีหน้าที่

ก. ดำเนินการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่มีคำพิพากษาให้ส่งสถานฝึกและอบรม เด็กชายโดยจัดให้การศึกษาวชิราวุธตามหลักสูตรเทียบชั้นประถมศึกษา และวิชาชีพแขนงต่าง ๆ กับอบรมความประพฤติและฝึกนิสัยให้มีระเบียบและวินัยธรรม รวมทั้งอบรมศีลธรรม แล้วจัดทำ รายงานผลการฝึกและอบรมเด็กเสนอศาลเป็นระยะ เพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นปกครองตัวหรือ เปลี่ยนแปลงคำพิพากษา

ข. ดำเนินการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่มีคำพิพากษาให้ส่งสถานฝึกและ อบรมเด็กหญิง เช่นเดียวกับสถานฝึกและอบรมเด็กชาย อนึ่งสถานฝึกและอบรมเด็กหญิงนี้ทำหน้าที่ เป็นสถานแรกรับเด็กหญิงไปในตัวด้วย

๓) แผนกกักและอบรม มีหน้าที่ดำเนินการกักและอบรมเด็กและเยาวชนชายที่ศาล พิพากษาแล้ว ประเภทที่ปฏิบัติตัวไม่ก้าวหน้าในสถานฝึกและอบรม หรือมีลักษณะอันร้ายแรง โดยจัดให้รับกรฝึกและอบรมชนิดเข้มงวด

๔) แผนกสงเคราะห์ภายหลังปล่อย มีหน้าที่

ก. ดำเนินการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังที่ปล่อยตัวไปจากสถานฝึกและ อบรมของสถานพินิจ ฯ แล้ว โดยอาจเป็นกรณีที่ศาลมีคำสั่งปล่อยชนิดมีเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติต่อไปอีก ระยะเวลาหนึ่ง หรือปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขก็ได้ ซึ่งเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยและการครองชีพ

ข. คุดูแลกิจการร้านค้าของสถานพินิจ ฯ ที่ตั้งขึ้นเพื่อสงเคราะห์อาชีพแก่เด็ก และเยาวชนภายหลังปล่อย

(๒) กองแรกรับ มีหน้าที่ดำเนินการควบคุมเด็กและเยาวชนชายที่รับตัวไว้จากตำรวจ ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน และระหว่างการพิจารณาของศาล เพื่อมิให้เด็กและ เยาวชนที่ยังมิได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดปะปนกับเด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินว่ากระทำความผิด แล้ว และดำเนินการพินิจเพื่อทราบขอเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก จากท่าทีที่เด็กนั้นแสดงออกในระ

หว่างอยู่ในความดูแล กองนี้ยังมีไต่เบ่งออกเป็นแผนก แต่ไต่เบ่งงานเป็นการภายในออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ก. ส่วนการวินิจฉัย - จัดทำรายงานการวินิจฉัยและความประพฤติของ เด็กและเยาวชนที่ควบคุม เพื่อประกอบรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัว เด็กและ เยาวชนที่จะส่ง ไปให้พนักงานสอบสวนและ เสนอศาล

ข. ส่วนการศึกษาดอบรม - ดำเนินการให้การศึกษาดอบรมชั้นต้นแก่ เด็กและ เยาวชนเท่าที่พอเหมาะ กับ เวลาค้นคืนที่ เด็กและ เยาวชนจะอยู่ในความดูแล

(๓) กองคุมประพฤติ มีหน้าที่ในการคุมประพฤติเด็กและ เยาวชน และการกำกับการปกครองดูแลตามคำสั่งศาล โดยกฎหมายให้พนักงานคุมประพฤตินี้มีอำนาจ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญา และพนักงานอัยการในคดีแพ่ง เท่าที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสถานวินิจฉัย ด้วย หน่วยงานแบ่งออกเป็น ๔ แผนก คือ

๑) แผนกประมวลข้อเท็จจริง มีหน้าที่ (๒๕)

ก. สืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กต้องหา และทำรายงานเสนอพนักงานสอบสวนและศาล โดยให้ปรากฏข้อเท็จจริงในเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาดอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัยอาชีพและฐานะของเด็กและของบิดามารดาผู้ปกครอง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำผิดและความเห็นว่าจะควรจะลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กอย่างไร

ข. วาดกลีในฐานะพนักงานคุมประพฤติในชั้นพิจารณาของศาล และพาเด็กไปศาลในวันนัดพิจารณาด้วย

ค. ดำเนินการเกี่ยวกับคำร้องขอประกันเด็กในระหว่างสอบสวน และปล่อยเด็กที่มีประกัน

(๒๕) สัมภาษณ์, คุณศิริปชัย มัทธูรส, หัวหน้าแผนกประมวลข้อเท็จจริง, ศาลคดีเด็กและ เยาวชนกลาง, ๔ ธันวาคม ๒๕๐๕

ง. รับตัวเด็กต้องหาจากตำรวจ ทำประวัติพิมพ์ลายนิ้วมือเด็กไว้เป็นหลักฐาน เบิกเด็กจากสถานที่ควบคุมเด็กของสถานศึกษา ฯ มาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และดูแลควบคุม เด็กที่เบิกมา ตลอดจนจัดส่งกลับให้เรียบร้อย

จ. ทำหนังสือโต้ตอบเกี่ยวกับคดีของกอง

๒) แผนกควบคุมและสอดส่อง มีหน้าที่

ก. ดำเนินการคุ้มครองประพฤติกติที่ศาลมีคำสั่งให้คุ้มครองไว้ (คือปล่อยตัวไป โดยกำหนดเงื่อนไขให้ถือปฏิบัติ) บังจะต้องจัดให้เด็กหรือเยาวชนผู้ถูกคุมประพฤติทราบเงื่อนไข ที่ศาลกำหนด และทำข้อตกลงที่จะให้เด็กปฏิบัติตัว ทำการตรวจสอบให้ทราบความเคลื่อนไหว ของเด็กผู้ถูกคุมประพฤติเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับ ความประพฤติ นิสัย การคบเพื่อน การทำงานหรือ การเล่าเรียน การใช้เวลาว่าง และการเปลี่ยนที่อยู่อาศัย ทำการช่วยเหลือและส่งเสริมกำลังใจแก่เด็กผู้ถูกคุมประพฤติเพื่อให้เด็กปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น

ข. รายงานผลการคุ้มครองประพฤติกติให้ศาลทราบ

๓) แผนกคดี มีหน้าที่

ก. สืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่งที่มีผู้ร้องในกรณีต่าง ๆ และ ทำรายงานเสนอศาล โดยให้ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้องกับผู้เยาว์ เรื่องทรัพย์สินของ ผู้เยาว์ สาเหตุแห่งการร้องขอ และความเห็นว่าการจะสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามคำร้องนั้น

ข. ควบคุมฐานะพนักงานคดีในชั้นพิจารณาของศาล

ค. ทำสารบบบัญชีและทำสถิติเกี่ยวกับคดีของกอง

ง. เก็บรักษาสำนวนของกอง

๔) แผนกกำกับการปกครอง มีหน้าที่^(๓๐)

ก. ดำเนินการกำกับการปกครองผู้เยาว์ (ควบคุมการปฏิบัติของผู้ปกครองผู้เยาว์)

(๓๐) กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์, Op.cit., หน้า ๓๕-๔๐

ตามคำสั่งศาล บังคับจะจัดทำข้อตกลงในการกำกับการปกครอง หรือจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์
เพื่อมิให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ทำการตรวจสอบความเป็นอยู่ของผู้เยาว์ ตรวจสอบบัญชีรายไ้รายจ่าย
ของผู้เยาว์ รับและจ่ายเงินของผู้เยาว์ ทำการไกล่เกลี่ยประนีประนอมในปัญหาที่เกิดจากการจัด
การทรัพย์สินของผู้เยาว์ ตลอดจนร่วมกับผู้ปกครองรักษาผลประโยชน์ของผู้เยาว์ประการอื่น ๆ

ข. รายงานผลการกำกับการปกครองผู้เยาว์ให้ศาลทราบ

(๔) กองแพทย์ มีหน้าที่ในการตรวจร่างกายและภาวะทางจิตของเด็ก การรักษา
พยาบาลเด็กและดูแลการสุขาภิบาลทั่วไป หน่วยงานแบ่งออกเป็น ๓ แผนก คือ

๑) แผนกตรวจพิเคราะห์ทางกาย มีหน้าที่

ก. ตรวจพิเคราะห์สุขภาพทั่วไป แก่เด็กและเยาวชนชนทุรกายที่ถูกส่งตัว
มายังสถานพินิจ ฯ และทำรายงานผลการตรวจเพื่อประกอบรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก
ที่เสนอต่อพนักงานสอบสวนและศาล

ข. ตรวจและรักษาเด็กเกี่ยวกับโรคทางกาย และดูแลการสุขาภิบาลทั่วไป
ไปในสถานคุ้มครองเด็กของสถานพินิจ ฯ

ค. ทำสถิติแสดงผลการตรวจและรักษา

๒) แผนกตรวจพิเคราะห์ทางจิต มีหน้าที่

ก. ตรวจพิเคราะห์จิตใจเด็กและเยาวชนที่ส่งตัวมายังสถานพินิจ ฯ ในราย
ที่จำเป็นหรือเห็นสมควร และทำรายงานผลการตรวจเพื่อประกอบรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัว
เด็กที่เสนอต่อพนักงานสอบสวนและศาล

ข. ตรวจและรักษาเด็กเกี่ยวกับโรคทางจิตอ่อน

ค. ทำสถิติแสดงผลการตรวจและรักษา

๓) แผนกพยาบาล มีหน้าที่

ก. ช่วยแพทย์ในการบำบัดโรคทั้งทางกายและทางจิตแก่เด็ก

ข. เก็บรักษาและทำทะเบียนหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับเวชภัณฑ์และเครื่องมือ

ค: วิธีการดำเนินงานของศาลเมื่อเด็กกระทำผิด

เมื่อมีการจับกุมเด็ก ^(๓๑) หรือเยาวชนมั่งท้องหาว่าทำผิดอาญา และเด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยศาลคดีเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่งานผู้จับกุมหรือควบคุมเด็กและเยาวชนของปฏิบัติดังนี้ ^(๓๒)

๑. แจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจฯ หรือคณะกรรมการพินิจฯ และคุ้มครองเด็กที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยไม่ชักช้า ในปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ฉะนั้น จึงต้องแจ้งสถานพินิจแห่งเดียว การแจ้งมีแบบฟอร์มอยู่แล้ว จึงต้องกรอกขอความลงในใบแจ้งการจับกุม ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือเจ้าของสำนวนเป็นผู้แจ้ง

๒. แจ้งการจับกุมหรือควบคุมเด็กหรือเยาวชนไปยังบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า

๓. การถามปากคำเด็กหรือเยาวชน พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน คือไม่นับเวลาเดินทางเข้าใน ๒๔ ชั่วโมงด้วย

๔. ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปยังสถานพินิจ พร้อมกับหนังสือแจ้งการจับกุม เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนจากเจ้าหน้าที่งานผู้จับกุมหรือควบคุมแล้วจะไต่ถามการถึงต่อไป ^(๓๓)

(๓๑) พ.ร.บ. วิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔; มาตรา ๓ บัญญัติว่า "ห้ามมิให้จับกุมเด็กมั่งท้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เว้นแต่เด็กนั้นจะได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีผู้เสียหายชี้ตัวและยืนยันให้จับ หรือมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา"

(๓๒) พ.ร.บ. วิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓๓) คมกริช วันมเสถียร, ศาลคดีเด็กและเยาวชน, พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์พระนคร: ๒๕๐๗, หน้า ๑๑๖

๑. สั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมคดีเด็กและเยาวชน ฯ ซึ่งพนักงานคุมประพฤติจะต้องสอบถามคำ เด็กหรือเยาวชน บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับอายุ ประวัติ การศึกษา อบรม ฯลฯ สำหรับคดีเด็กน้อย แม้จะสืบเสาะข้อเท็จจริงใดก็ตามว่าผู้นั้น มีความประพฤติดีหรือเลวเพียงใด โทษหรือวิธีการที่ศาลจะลงก็เพียงแต่กล่าวตักเตือนแล้ว ปลดปล่อยตัวไป หรือปรับจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น การที่พนักงานคุมประพฤติของสืบเสาะข้อเท็จจริง ในคดีเด็กน้อยเหล่านี้ทำให้เสียเวลาเสียแรงงานและไม่ไต่ประโยชน์เท่าที่ควร ฉะนั้นมาตรา ๒๖ (๑) ที่แก้ไขใหม่จึงให้อำนาจผู้อำนวยการสถานพินิจสั่งการสืบเสาะข้อเท็จจริงเสียก็ได้ ไม่ต้องทำรายงานส่งให้พนักงานสอบสวนหรือศาล ในเมื่อมีการฟ้องคดี

คดีซึ่งสืบเสาะข้อเท็จจริง ผู้คัดค้านที่เด็กหรือเยาวชนถูกกล่าวหาในเมื่ออัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พ.ร.บ. วิธีพิจารณาอาชญากรรมคดีเด็ก มาตรา ๒๖ (๑))

ในทางปฏิบัติ ก็ประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ของสืบเสาะข้อเท็จจริง คือ (๓๔)

๑. การพนัน
๒. ควบคุมเครื่องยนต์โดยไม่มีประกาศนียบัตร
๓. นำเนื้อสุกรข้ามเขต
๔. นำสินค้าที่ไม่ได้เสียภาษีเข้ามาในราชอาณาจักร
๕. ขายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนด
๖. ค้ากำไรเกินควร
๗. จับสัตว์น้ำในเขตหวงห้าม
๘. รับราชการทหาร
๙. สุกโหมบาง าน

(๓๔) Ibid., หน้า ๑๑๖ - ๑๑๗

ทั้งนี้เคยมีเงื่อนไขว่า เด็กหรือเยาวชนถูกจับเป็นครั้งแรก ถ้าถูกจับเป็นครั้งที่ ๒ ที่ ๓ แล้ว แม่เป็นคดีเด็กน้อยคงกล่าวมากต้องทำการสืบเสาะ

ในคดีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจสั่งการสืบเสาะข้อเท็จจริงนี้ จะได้นำแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบโดยเร็ว เพื่อพนักงานสอบสวนจะได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการได้ โดยไม่ต้องรอรายงานจากสถานพินิจ

๒. ทำรายงานในคดีที่มีการสืบเสาะเพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๑) และแสดงความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำของเด็กและเยาวชนซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แล้วส่งรายงานและความเห็นนั้นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี และถ้ามีการฟ้องร้องเด็กหรือเยาวชนในศาล ให้เสนอรายงานและความเห็นนั้นต่อศาล (๓๕) ควย

วิธีดำเนินการของสถานพินิจจึงกระทำดังนี้ คือ สถานแรกรับของสถานพินิจจับเด็กที่จำเป็นของควบคุมไว้ และทำรายงานการพินิจความประพฤติ แพทย์และจิตแพทย์ของสถานพินิจตรวจร่างกายและจิตใจของเด็ก และทำรายงานการตรวจพิเศษเคราะห์ทางกายและทางจิต พนักงานคุมประพฤติของสถานพินิจสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวประวัติและสิ่งแวดล้อมของเด็ก แล้วประมวลข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ทั้ง ๓ ฝ่ายดังกล่าว ทำรายงานของสถานพินิจ แสดงถึงข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุพร้อมทั้งคำแนะนำของผู้ดำเนินการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กว่า ควรจะลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างไร ส่งไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้คำเน้นคดีแล้วแต่กรณี (๓๖)

(๓) ในกรณีที่ไม่ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปชั่วคราว หรือไม่ได้มอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคล หรือองค์การที่เห็นสมควรตามความในมาตรา ๕๔ ให้จัดการกับเด็กหรือ

(๓๕) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๒๖ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓๖) ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, "การแก้ไขเด็กกระทำผิด" (โรเนียว: ๒๕๖๖),

เขาวงกตต่อไปนี้

ก. ทำความสะอาดและเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว

ข. ให้แพทย์ตรวจร่างกาย และถ้าจำเป็นหรือเห็นสมควรให้ตรวจจิตใจด้วย

ค. ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเขาวงกตเจ็บป่วย ซึ่งควรจะได้รับการรักษาพยาบาล

ก่อนดำเนินการใด ให้มีอำนาจสั่งให้ได้รับการรักษาพยาบาลในสถานพินิจ หรือสถานพยาบาลอื่น ตามที่เห็นสมควร ในกรณีเช่นว่านี้ให้แจ้งไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้อง (๓๗) กว

การที่เด็กหรือเขาวงกตอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการ พินิจและคุ้มครองเด็กในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดีก็ ในระหว่างตรวจร่างกายและ จิตใจหรือรับการรักษาพยาบาลก็ มิให้ถือว่าเป็นการควบคุมตามความหมายของประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา แต่ถาเด็กหรือเขาวงกตนั้นถูกพิพากษาลงโทษ ศาลจะคิดทักวนที่คงถูกคุม กวในสถานพินิจหรือสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กก็ได้ (๓๘)

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวงกต พ.ศ. ๒๕๕๔ มีใ้กำหนดระยะเวลา การสอบสวนและการฟ้องคดีเด็กและเขาวงกตที่ต้องหาคดีอาญาไว้ ในทางปฏิบัติปรากฏว่าการคำ เนินคดีแก่เด็กและเขาวงกตช้ามาก ทำให้เด็กและเขาวงกตถูกควบคุมระหว่างสอบสวนนาน บางคดีการสอบสวนใช้เวลาเกือบปีจึงเสร็จ สถานพินิจต้องเสียเวลายาวมีหนังสือเตือนไปยังพนักงาน สอบสวนให้รีบสอบสวน คล้ายกับว่าสถานพินิจเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนโดยปริยาย นอกจากนี้บางครั้งเมื่อไม่มีการฟ้อง โดยรวดเร็วทำให้อายุของผู้ต้องหาพ้นเกณฑ์เป็นเขาวงกต ต้อง ถูกส่งตัวไปดำเนินคดียังศาลธรรมศาลาหรือศาลผู้ใหญ่ซึ่งมีวิธีการแตกต่างจากศาลคดีเด็กและเขาวงกต เด็กและเขาวงกตไม่ได้รับประโยชน์จากวิธีการของศาลคดีเด็กและเขาวงกต ทำให้เกิดความเคียด

(๓๗) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวงกต พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๒๖ (๓) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓๘) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวงกต พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๒๗

รอนมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะในกรณีของหาที่เป็นผู้ใหญ่ นั้นการซึ่งระหว่างสอบสวนทำใจจำกัด ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๗ กำหนดระยะเวลาการซึ่งผู้ต้องหาจะระหว่าง
สอบสวนไว้อย่างมากไม่เกิน ๕๔ วัน พ้นกำหนดนี้จะซึ่งผู้ต้องหาจะสอบสวนอีกไม่ได้ ของ
ปล่อยตัวไป

เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่
๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงได้บัญญัติมาตรา ๒๔ ทวิ ทรี และจัตวา ขึ้นใหม่ กำหนดระยะเวลาการ
ฟ้องคดีใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม ถ้าฟ้องไม่ทันต้องขอพักฟ้องซึ่งทำได้ใน
เวลาจำกัด (๓๕) ทำให้คดีเด็กและเยาวชนได้เสร็จไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. วิธีพิจารณาของศาล

เมื่อได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นแล้ว ก็จำเป็นจะต้องมีวิธีพิจารณาสำหรับ

- ๑ ศาล เช่นว่านั้นโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นวิธีพิจารณาที่มีลักษณะต่างกับกับวิธีพิจารณาของศาลในคดี
ธรรมดา ทั้งนี้เพราะศาลคดีเด็กและเยาวชนนี้ตั้งขึ้นด้วยความมุ่งหมายที่จะสงเคราะห์และช่วย
เหลือเด็ก และเยาวชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการลงโทษ การพิจารณาไม่ควรใช้วิธี
เคร่งครัดอย่างคดีธรรมดา และควรจะให้บุคคลที่สนใจในสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนมา
ร่วมการพิจารณาพิพากษาโดยคำนึงว่า การที่เด็กได้กระทำผิดไปนั้นอาจเป็นเพราะเด็กมีสุขภาพ
ไม่สมบูรณ์มิได้รับการอบรมที่ดี หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่สมควร ซึ่งในบางประเทศถึงกับถือว่า
รัฐเองน่าจะเป็นจำเลย เพราะได้ละทิ้งมิไต่ถามหาแก่เด็กอันจะเป็นกำลังของชาติในอนาคตเท่า
ที่จะทำได้ (๕๐)

การพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องเป็นจำเลยในศาลคดีเด็กและเยาวชนตาม
กฎหมายมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๓๕) คมกริช, ศาลคดีเด็กและเยาวชน, หน้า ๑๐๓ - ๑๐๔

(๕๐) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, หลักการและเหตุผล

๑. ไม่เป็นแบบพิธี คือ ถอนคำเนนการอ่านร้องให้จำเลยฟัง ถ้าผู้พิพากษาซึ่งเป็นเจ้าของสำนวนเห็นสมควร ให้มีอำนาจเรียกตัวเด็กหรือเยาวชนที่เป็นจำเลยไปสอบถามข้อความเพื่อหยั่งทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อหาสาเหตุแห่งการกระทำผิด นิสัย บุคลิกลักษณะทางที่วาจาและอื่น ๆ ที่จะช่วยในการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งจะกระทำในท้องที่ไม่ใช่ห้องพิจารณาคดี และเป็นการเฉพาะตัวด้วย (๕๑) ภัยเหตุนี้เองจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง ทำให้การให้การอาจะได้อรรถาธิบายความจริงหรือโกธเลียงมาก เพราะท้องที่พิจารณาคดีไม่เหมือนกับห้องพิจารณาคดีธรรมดาที่ใช้สำหรับกับผู้ใหญ่ ผู้พิพากษาแต่งตัวอย่างธรรมดาไม่มีการสวมเสื้อครุย และนั่งบนโต๊ะเก้าอี้ธรรมดาที่ไม่ใช่บัลลังก์ จึงทำให้บรรยากาศรู้สึกจะเป็นอันเองมากขึ้นคล้าย ๆ กับบ้าน ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีจิตใจดีขึ้นและไม่ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์

๒. พิจารณาคดี คือ การพิจารณาคดีอาชญาในศาลธรรมดา จะต้องกระทำกันอย่างเปิดเผย ให้ทุกคนได้รับรู้ ถือว่าเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่จำเลย (๕๒) ซึ่งตรงข้ามกับการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนนั้น ห้ามมิให้พิจารณาคดีโดยเปิดเผย โดยถือหลักว่าทำไปเพื่อช่วยเด็กและเยาวชนของชาติ ได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีโดยเด็กไม่มีปมคอยและกระดากอาบ จึงเปิดโอกาสให้บุคคลตั้งข้อเป็นเ้าแทนที่ที่มีสิทธิเข้าแจ้งการพิจารณาคดีได้ (๕๓)

- (๑) จำเลย ที่ปรึกษาทนายความของจำเลย และผู้ควบคุมตัวจำเลย ถ้ามี
- (๒) บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่
- (๓) พนักงานศาล และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่ศาล แล้วแต่ที่ศาลจะเห็นสมควร
- (๔) โจทก์
- (๕) พยาน ผู้รำนานฎการพิเศษและตาม

(๕๑) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๓๗
 (๕๒) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๓๕
 (๕๓) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา, มาตรา ๓๖

(๖) พนักงานคุมประพฤติ พนักงานอื่นของสถานพินิจ หรือกรรมการ หรือพนักงาน
ของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก

(๗) บุคคลอื่นที่ศาลเห็นสมควรอนุญาต

นอกจากนี้ การพิจารณาที่มีขึ้นก็ห้ามไม่ให้มีการถ่ายรูปเด็ก และห้ามมิให้หนังสือ
พิมพ์หรือนิตยสารลงรูปของ เด็กหรือเยาวชนที่ตองหาว่ากระทำอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หรือ
ลงข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาล ซึ่งอาจ
จะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กและเยาวชน และห้ามมิให้ลงข้อความแสดงถึง
สถานที่อยู่ หรือโรงเรียนของเด็กและเยาวชน แต่มีข้อยกเว้นถ้าหากจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่
ทางราชการ (๕๔)

การอ่านคำพิพากษาก็เช่นกัน เขาให้กระทำโดยลับ (๕๕) และให้เรียกบิดา
มารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่มาฟังคำพิพากษาด้วย ส่วนการโฆษณาคำพิพากษา
หรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนไม่ให้มีการระบุชื่อเด็กหรือเยาวชนที่เป็น
ผู้ต้องหา และไม่โฆษณาข้อความใด ๆ ที่จะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัวเด็กหรือเยาวชน (๕๖)

๓. การพิจารณาไม่เคร่งครัด คือ พยายามกระทำไปโดยไม่ตองคำนึงตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีพิจารณาโดยเคร่งครัด ใช้อย่างง่าย ๆ ให้ผู้ต้องหาเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหา
รวมตลอดถึงบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่อาศัยอยู่แสดงข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความ
คิดเห็นตลอดจนระบุและซักถามพยานได้เต็มที่ไม่ว่าในชั้นใด ๆ ในระหว่างที่มีการพิจารณาคดีอยู่ (๕๗)
ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ศาลได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยถูกต้องและละเอียดถี่ถ้วน อันจะเป็น
ประโยชน์ในการที่จะได้เลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น (๕๘)

- (๕๔) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๖๑
- (๕๕) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๖๑
- (๕๖) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๖๒
- (๕๗) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๕๔
- (๕๘) ยง, Op.cit., หน้า ๕๓

๕. มีผู้พิพากษาสมทบช่วยเหลือผู้พิพากษาประจำ ซึ่งจะต้องไม่ใช่ข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภาหรือทนายความ โดยให้ดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งผู้พ้นตำแหน่งไปแล้วให้ดำรงตำแหน่งอีกก็ได้ ก่อนเข้ารับตำแหน่ง ผู้พิพากษาสมทบจะต้องสาบานหรือปฏิญาณตัวต่อหน้าอธิบดีศาลหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ศาลเด็กและเยาวชน ซึ่งตนจะเข้าสังกัด แล้วแถลงไว้ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและรักษาความลับในทางราชการ โดยได้รับค่าป่วยการวันละ ๕๐ บาท (๕๕) และผู้พิพากษาสมทบนั้นจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ

- (๑) มีอายุไม่น้อยกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์
- (๒) มีหรือเคยมีบุตรมาแล้ว หรือเคยทำงานเกี่ยวข้องกับกรมสงเคราะห์ หรืออบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี
- (๓) ใ้รับการอบรมในเรื่องความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนและหน้าที่ตุลาการมาแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการฝ่ายตุลาการสามัญแล้วแต่ในเรื่องพื้นความรู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งในปัจจุบันกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมบริบูรณ์หรือเทียบเท่า

การมีผู้พิพากษาสมทบนั้น ก็เพื่อต้องการจะช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนโดยเฉพาะเพื่อจะได้พิจารณาว่าควรจะทำเนิการแก่เด็กหรือเยาวชนโดยวิธีใดจึงจะเหมาะสมแก่เด็กหรือ

(๕๕) พระราชบัญญัติกำหนดค่าป่วยการสำหรับผู้พิพากษาสมทบศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๓

(๕๐) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๒๐

(๕๑) กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๕๔, ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, ข้อ ๒

เขาวรรณนั้นเป็นคน ๆ ไป ซึ่งผู้พิพากษาสมทบนี้จะช่วยผู้พิพากษาประจำไต่ถาม ยิ่งถ้าไต่คนที่คุ้นเคยกับเรื่องครอบครัวมามาก ก็ยิ่งจะเป็นการช่วยไต่ถามขึ้น และการที่ผู้พิพากษาสมทบบมีอายุมากของสมควรจะสามารถทำให้พิจารณาเด็กได้สุขุมและรอบคอบยิ่งขึ้น โดยเราไม่คำนึงว่าผู้พิพากษาสมทบนั้นจะรู้จักกฎหมายหรือไม่ เพราะผู้พิพากษาประจำเป็นผู้กฎหมายเป็นอย่างดีอยู่แล้ว การมีบุคคลต่าง ๆ อาชีพมาเป็นผู้พิพากษาสมทบก็จะเป็นการดี ทำให้มีการลดความเคร่งครัดในทางกฎหมายลงไต่บาง ซึ่งจะเป็นผลดีแก่เด็กหรือเขาวรรณในที่สุด ปกติที่ปฏิบัติกันในปัจจุบัน มีผู้พิพากษาสมทบ ๒ คนหนึ่งร่วมกับผู้พิพากษาประจำอีก ๒ คน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาได้เต็มอำนาจศาล และผู้พิพากษาสมทบจำนวน ๒ คนนั้นจะต้องเป็นสตรีอย่างน้อย ๑ คน (๕๓)

๕. มีที่ปรึกษากฎหมายช่วยเหลือเด็กและเขาวรรณ ซึ่งทำหน้าที่อย่างเดียวกับทนายความนั่นเอง ในกรณีที่เด็กหรือเขาวรรณไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ เว้นแต่เด็กหรือเขาวรรณนั้นไม่ต้องการและศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก่คดี จะไม่แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ก็ได้ (๕๓) เป็นผู้ช่วยเหลือดำเนินคดีแทนเด็กหรือเขาวรรณที่เป็นจำเลยทั้งในทางข้อเท็จจริงและกฎหมาย การที่กำหนดให้มีที่ปรึกษากฎหมายสำหรับศาลคดีเด็กและเขาวรรณแทนทนายความจึงเป็นการเปลี่ยนชื่อเสียนั้น เพื่อที่จะให้มีลักษณะหนักไปในทางสงเคราะห์เด็ก เป็นการช่วยเด็กในทุกแง่ทุกมุม วัตถุประสงค์แห่งการมีที่ปรึกษากฎหมายเป็นของตนเองให้ช่วยศาลหาวิธีการแก้ไขเด็กหรือเขาวรรณให้เหมาะสม เพื่อถ่วงดุลให้เป็นคนดีต่อไป (๕๔) ถ้าปรากฏว่าเด็กไม่คดี ก็ควรหาช่องทางให้ศาลใช้วิธีการดำเนินการแก้ไข ไม่ควรให้ศาลปล่อยเด็กที่กระทำผิด การปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษากฎหมายมีความสำคัญมาก ฉะนั้นที่ปรึกษากฎหมายที่จะช่วยเหลือเด็กจึงต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (๕๕)

- (๕๓) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเขาวรรณ พ.ศ. ๒๔๙๔, มาตรา ๑๘
- (๕๓) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวรรณ พ.ศ. ๒๔๙๔, มาตรา ๔๗
- (๕๔) คมกริช, ศาลคดีเด็กและเขาวรรณ, หน้า ๑๕๐
- (๕๕) ไชยเจริญ, พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวรรณ, หน้า ๖๘
- (๕๖) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเขาวรรณ พ.ศ. ๒๔๙๔, มาตรา ๔๘

(๑) เป็นหมายความตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือ

(๒) ได้รับปริญญาทางกฎหมายไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าซึ่งไม่ใช่หมาย
ความและประสงค์จะเป็นที่ปรึกษากฎหมาย^(๕๗) และไต่จกทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมายในศาล
คดีเด็กและเยาวชน หากปรากฏแก่ศาลว่าผู้ใดเป็นผู้ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือเด็กหรือ
เยาวชนในกรณีใด มีให้ศาลแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กหรือเยาวชนในกรณีนั้น และ
ถ้าผู้ใดเป็นผู้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กหรือเยาวชนในกรณี
ใดอยู่ ก็ให้สั่งเพิกถอนเสีย^(๕๘)

๖. การพิพากษาจะพิจารณาเป็นรายตัว การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเด็ก ๆ

ให้ศาลคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก ซึ่งควรจะได้รับ การฝึกอบรมสั่งสอนและสงเคราะห์
ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษและในการพิพากษาคดีนั้นให้คำนึงถึงบุคคลิกลักษณะ
สุขภาพและภาวะแห่งจิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งแตกต่างกันเป็นคั่น ๆ ไป และลงโทษหรือใช้
วิธีการให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชน และพฤติการณ์เฉพาะเรื่องแม่เด็กหรือเยาวชนนั้นจะ
ไต่กระทำผิดร่วมกัน^(๕๙) จะเห็นได้ว่าศาลเด็กนั้นต้องการจะสงเคราะห์เด็กให้กลับตัวเป็นพล
เมืองดียิ่งกว่าการลงโทษ แต่ไม่ได้หมายความว่าห้ามมิให้ศาลลงโทษเด็กเสียเลย หากปรากฏ
ว่าเด็กสมควรจะถูกลงโทษ จึงลงโทษเพื่อให้กลับตัวได้ เช่น เป็นเด็กเหลือขอ เป็นต้น

๗. คำพิพากษาอาจแก้ไขได้เสมอ ศาลธรรมดาถือหลักความเด็ดขาดศักดิ์สิทธิ์แห่ง

คำพิพากษา กล่าวคือ ถ้าครั้งหนึ่งศาลพิพากษาไปแล้ว ศาลนั้นเองจะแก้ไขคำพิพากษาของตน
ไม่ได้ การแก้ไขคำพิพากษาย่อมทำได้ในชั้นอุทธรณ์ฎีกา ของศาลสูงในกรณีที่มีความยังอุทธรณ์
ฎีกาต่อไปได้ ทั้งนี้ยอมเป็นความยุติธรรมและเหมาะสมกับผู้ใหญ่ซึ่งร่างกายและจิตใจคงที่ไม่
เปลี่ยนแปลง แต่สำหรับศาลเด็กถือหลักที่ว่าคำพิพากษาอาจแก้ไขได้เสมอ เพราะจะต้อง

(๕๗) กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๔), ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
คดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, ข้อ ๑

(๕๘) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๔๕

(๕๙) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔, มาตรา ๔๖

พยายามให้เด็กกัณฑ์ตนเป็นคนดี ฉะนั้น ถ้าปรากฏว่าวิธีการที่ศาลนำมาใช้แก่เด็กไม่เหมาะสม ศาลก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ กล่าวคือ ถ้าจะใช้วิธีการสำหรับเด็ก ๆ จะกัณฑ์ตนได้ ศาลเด็กย่อมจะไม่ลงโทษเด็ก และโดยเหตุนี้ศาลเด็กจึงมีอำนาจเปลี่ยนโทษอาญาเป็นวิธีการสำหรับเด็กได้ เพื่อไม่ต้องลงโทษเด็กในกรณีที่ไม่จำเป็น (๒๐)

(๒๐) กร.หยุดย. หน้า ๑๓ - ๑๔